

Revista

CANTABOU >> 34

Centre de Professors d'INCA

juny >> 2011

Centre
de Professorat
Inca

C/ Mestre Torrandell, 59 (INCA)
Tel. 971 507044 · Fax 971 881052
<http://cprinca.caib.es>
E-mail: cepinca@caib.es

Número 34 juny 2011

Edita:

Centre de Professors d'INCA

Equip del CEP:

Directora

Francesca Pascual Socias

Assessoria d'Atenció a la Diversitat

Francisca M. Solivellas Morro

Assessoria d'Educació Infantil i Secretària

Sacrament López Martínez

Assessoria d'Àmbit Sociolingüístic

Isabel M. Serra Serra

Assessoria de Tecnologies de la Informació

Joan M. Mas Mayol

Assessoria d'Educació Primària

Isabel M. Cerdà Moragues

Assessoria d'Àmbit Científicotecnològic

Gregori Puigserver Canyelles

Assessoria de Llengües Estrangeres

Victòria Alzina Femenies

Assessoria de Formació Professional

Martí Amengual Quetglas

Administrativa

Maria Isabel Bertran Sánchez

Ordenances

Antoni Salvà Pons

Marcos García Lis

Rosa Maria López Pons

Neteja

M. Salomé Rodríguez Tauste

ISSN: 1139-9228

Dipòsit legal: PM 1729-98

Disseny i Maquetació:

www.accentgrafic.com

Imprimeix:

Gràfiques Rubines, SL
Tel. 971 511739

Índex

Editorial	3
Francesca Pascual Socias	
Formació permanent del professorat: necessitats actuals i perspectives de futur	4
Margalida Barceló i Taberner	
50 moments de la Història de l'Art (100 peces de 20x20)	10
Departament de Dibuix de l'IES Berenguer d'Anoia (Inca)	
Una botiga al taller de matemàtiques del primer cicle de primària	12
Olga Domínguez, Conxa Trobat	
Aprenent al mercat de Sineu	15
Pere Bestard Bergas, Joana Maria Socias Ramon	
Dinamització de la biblioteca. El poeta del mes	25
Antònia Santandreu	
Sortides didàctiques i competències. Montuïri, un municipi del Pla	27
Celso Calviño Andreu, Jerònia Sampol Fornés	
L'espectacle ha de continuar	30
Claustre del CP Nadal Campaner Arrom (Costitx)	
Enriquiment de tasques	33
Toni Cerdà Vilanova	
Els massatges a les sessions de psicomotricitat	35
Mercè Company Plaza	
Tú me cuentas, yo te cuento	38
Amparo Blay Miralles, María José Pastor Artigues	
Els espais familiars	42
Joana Planas	
Tecnologia per als nous temps (II)	45
Joana Vanrell	

Aquesta revista no comparteix
necessàriament les opinions expressades
pels seus col·laboradors

EDITORIAL

Oportunitat de compartir

Francesca Pascual Socias
DIRECTORA DEL CENTRE DE PROFESSORS D'INCA

VIVIM uns temps de canvi i de complexitat que produeix incerteses que l'educació també pateix. *Cantabou* pretén ser una eina que defensa el treball i l'esforç diari que fan els docents propiciant un espai divulgatiu d'experiències, intercanvis d'èxits, de dubtes...

La revista *Cantabou*, uns quants cops al curs escolar, durant 13 anys, ha ofert reflexions, propostes, opinions, monogràfics... a tots els lectors i lectores. És una revista que va néixer amb l'objectiu d'estar al servei de la comunitat educativa i d'oferir eines als docents gràcies a la participació d'un nombrós col·lectiu que hi col·labora.

La revista ha sofert una evolució d'acord amb els moments viscuts i vull destacar especialment aquest darrer número 34 que teniu en les mans per fer incidència en la tipologia dels articles que la formen. Dels 11 articles n'hi ha 10 que són experiències que s'han dut a terme amb alumnes dels centres del nostre entorn més proper. És un fet que cal ressaltar i del qual ens podem sentir orgullosos ja que evidencia el canvi de millora que es produeix en el dia a dia escolar, en els nostres centres.

És necessari que parlem i donem a conèixer el que succeeix dins les au-

les, que tinguem consciència de les millores que es realitzen i que contagem les ganes de mostrar experiències. Així tots ens enriqueim.

Estam en el darrer tram del curs escolar 2010-2011, vosaltres després de molts de mesos de treballar per ajudar els alumnes a aprendre i nosaltres de treballar per fer que la formació permanent del professorat constitueixi una eina d'ajut per impulsar canvis de millora als centres educatius. Per aquest motiu apostam per la formació contextualitzada en els centres educatius i per treballar a partir de les seves necessitats reals i sentides o d'un grup de docents. És per això, que la convocatòria de formació en centres pel proper curs és, per una part, prou flexible per poder atendre la casuística de les diferents demandes i, per altra, la negociació entre el centre sol·licitant i el CEP constituirà un element clau per acceptar o denegar aquesta demanda. En aquest sentit, entenem que cal un compromís seriós i negociat dels diferents actors i aspectes que determinen, encara que no garanteixen, l'èxit de la formació.

Per acabar aquest escrit, les darreres paraules són per desitjar-vos sincerament unes bones i alegres vacances, que passeu un bon estiu!

Formació permanent del professorat: necessitats actuals i perspectives de futur

Margalida Barceló i Taberner

CAP DE SERVEI DE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

VOLDRIA parlar de la formació del professorat entesa com cal. Encara que això sembli una obvietat, no ho és. Ens trobam immersos en una teyanyina d'interessos, incoherències de l'administració, urgències, llacunes o errors del sistema, modes de diferent procedència i calibre, necessitats de promoció laboral, necessitats del nostres alumnes, necessitats competencials del professorat, formació inicial insuficient o inadequada, necessitats dels centres docents, desitjos de capelletes, etc. Potser encara trobaríem altres sintagmes que confegirien aquesta amalgama que és avui en dia la formació permanent del professorat.

D'aquesta amalgama hem de destriar allò que és bo per ser millors professionals de la docència; en definitiva, allò que és bo per a la millora de l'aprenentatge dels nostres alumnes.

QUINA FORMACIÓ PERMANENT?

Imbernon (2007) defineix la formació permanent del professorat com [...] *el conjunt d'intervencions que provoquen canvis en el comportament, la informació, els coneixements, la comprensió i les aptituds del professorat en exercici. Segons els organismes internacionals la formació implica l'adquisició de coneixements, actituds i habilitats relacionades amb el camp professional.*¹

D'aquesta definició ens interessa ressaltar la paraula "canvis", ja que entenem la formació permanent del professorat com a un recurs imprescindible per a la implementació de millores docents; per tant, va estretament lligada a processos d'innovació pedagògica i a l'aplicabilitat a l'aula i al centre. En aquest sentit, innovació és el contrari d'allò que simplement succeeix, s'ha rutinitzat o s'ha transformat en quelcom assumit i integrat en el sistema. La innovació és, per tant, el canvi o actuació planificats a través d'un pla d'acció per a una major eficiència.

La reflexió sobre la pràctica, l'avaluació, la formació, la implicació i el compromís professional, el treball en equip, l'experimentació i l'avaluació de l'impacte formatiu són els fonaments necessaris per a dur a terme un procés de canvi i per poder implementar-lo amb èxit. S'ha de tenir en compte que els processos de canvi sempre generen resistències, que seran més fortes si es viuen com a una imposició o una arbitrarietat poc útil.

Per això, els equips docents són els agents per excel·lència dels processos de canvi i millora contextualitzats al seu centre. En aquest sentit, caldrà que l'administració educativa afavoreixi *el reconeixement de la feina del professorat atenent la seva especial dedicació al centre i a la implantació de plans que suposin innovació educativa, per mitjà dels incentius econòmics i professionals corresponents.*²

Podríem dir que una bona formació ha de respondre a les necessitats del professorat com a equip docent, ha de partir de l'anàlisi de la seva experiència i els seus coneixements previs i els ha de contrastar amb els coneixements i les investigacions científiques. Una formació de qualitat serà aquella que focalitzi els seus objectius finals en la millora del procés d'ensenyament i aprenentatge i en la qual s'hi participi de manera conscient.

¹ Imbernon, F. (2007, 138).

² Cap. IV (*Reconeixement, suport i valoració del professorat*), art. 105 (*Mesures per al professorat de centres públics*) de la Llei orgànica de l'educació 2/2006, de 3 de maig.

A tall de conclusió exposam un recull de característiques que consideram que defineixen la bona formació del professorat³:

- Continguts contrastats i mètode formatiu basats en coneixements científics, no en “receptes” superficials.
- Ha de respondre a les necessitats reals de l'equip docent envers la millora de l'aprenentatge del seu alumnat i no a modes o desitjos.
- Rellevància i practicabilitat. La formació s'ha de percebre com a rellevant i pràctica i les innovacions no han d'anar en contra de les actuacions vàlides que ja s'estan fent.
- Els coneixements i habilitats adquirides s'han de poder transferir a la pràctica docent i organitzativa.
- Actuar en benefici de tot el grup. La formació s'ha de planificar a partir de les característiques de tot el grup i de l'estudi de les seves necessitats. Els professors són un grup heterogeni, amb diferents coneixements i distintes necessitats que han d'anar confegint una comunitat de pràctica docent.
- Ha de comptar amb reconeixement i ha de formar part de la carrera professional del professorat a títol individual, però també s'han de reconèixer les millores del centre educatiu com a institució.

De tot el que hem anat exposant fins ara es desprèn una dicotomia interessant: per una banda entenem que la formació de qualitat ha de produir processos de canvis en els equips docents i, per l'altra, en ser la formació inherent a la professió docent, s'han de tenir en compte les necessitats formatives de cada professional entès com a individualitat. Si bé la formació individualitzada és també necessària, està més lligada a destreses o a coneixements bàsics molt específics. La formació aïllada del context i l'equip on s'ubica el professional pot també originar experiències aïllades i puntuals d'innovació, però si no es comparteixen, poden néixer, desenvolupar-se i morir sense deixar transferència, en anar-se'n aquest professor o professora del centre on està. No es crea cultura professional.

En definitiva, encara que no es poden obviar les necessitats formatives individualitzades, no es pot posar més èmfasi, com s'ha anat fent tradicionalment, en les carreres administratives personals que en les necessitats canviants de la funció que han de desenvolupar aquests professionals. Entenem, doncs, que la formació permanent, quan ha d'atendre necessitats individualitzades o sectorials, hauria de respondre a les etapes professionals del professorat. Caldrà que es promoguin plans de formació i programes específics flexibles que es puguin ajustar a les demandes i necessitats dels diferents períodes de creixement professional del docent (formació per professorat novell, tecnològica instrumental, idiomes, aprofundiment o consolidació de coneixements específics, etc.).

SOBRE SEXENNIS, PUNTS I ALTRES PERVERSIONS

A les Illes Balears, com a la majoria de comunitats autònomes de l'Estat, el reconeixement està lligat a un complement econòmic, els sexennis. També està

lligat als mèrits d'accés a la funció docent (els famosos i, a vegades, cars *punts*), als concursos de trasllat, a les comissions de servei, etc.

Això ha provocat un augment considerable de demanda i, per tant, d'oferta d'activitats de formació permanent des d'àmbits públics i àmbits privats o associatius, que, en molts casos, no s'ha adequat a les necessitats dels centres educatius, a les prioritats metodològiques específiques de l'àrea del participant, ni tampoc a les prioritats del sistema educatiu. Dit d'una altra manera: a hores d'ara ens podem trobar amb docents molt “formats” (amb molta quantitat d'hores de formació reconeguda), però amb poca transferència d'aquesta formació a l'aula i amb molt poc impacte en l'aprenentatge de l'alumnat.

Una de les perversions que comporta aquest sistema sorgeix des de la pròpia administració educativa que cau sovint en el parany de compensar tasques noves o extralectives amb hores de formació, en lloc de crear el tipus de compensació adient. Se sol argumentar que compensar en hores de formació reconegudes no comporta despeses; evidentment això és erroni, ja que el sexenni és una compensació econòmica. Així les coses, a més, pot facilitar que una part del professorat faci tasques específiques, la qual cosa està molt bé, però que no participi d'actuacions formatives.

Una altra perversió és el nombre de punts que han d'aconseguir els interins per pujar graons a la llista, que els duu a una vertadera cursa per veure qui n'acumula més en menys temps. A més de suposar una vertadera despesa econòmica en matrícules.

No entrarem aquí ara en fer una anàlisi sobre la despesa general

³ A partir de Mann (1997, 52) i de Mathison (1992, 256-257), citats per Oliver, M. F. (2008). *Breu història de la formació permanent del professorat*. Curs d'Expert Universitari en Formació de Formadors. ICE (UIB) i Conselleria d'Educació. Material no publicat.

(d'institucions i de persones) que genera aquest sistema de formació i d'acumulació de mèrits perquè mereixeria un estudi seriós i una anàlisi més profunda, però hi ha indicis més que suficients que es podria millorar molt la rendibilitat de la despesa.

El complement econòmic de compensació per la formació permanent realitzada va néixer com a un reconeixement al professorat que es formava, però, tal i com funciona la carrera docent avui en dia, ha arribat a convertir-se en un sistema per "obligar" tot el professorat a formar-se. El professorat no hauria de perdre protagonisme sobre la seva pròpia professió, en la qual formar-se és un aspecte fonamental i inherent. Així les coses, és veritat que una part del professorat potser no es formaria si no existís el sexenni i sabem que les comunitats autònomes que no l'apliquen es veuen forçades a fer formacions obligatòries i es plantegen la necessitat d'implementar-ho (Canàries, per exemple).

Pensam que és necessari cercar alternatives de reconeixement més coherents amb els objectius de la formació permanent, definir i acotar els destinataris de les activitats formatives i coordinar millor les diferents accions acreditades com a formació des de la pròpia administració. Una possibilitat seria reconèixer itineraris formatius específics per percentatges: temàtics (idiomes, TIC, per exemple), d'organització de centre, de la pròpia especialitat, de modalitats contextualitzades al centre, etc.⁴ No descartaríem algun itinerari obligatori en horari laboral (noves especialitats, necessitats puntuals del sistema educatiu o altres circumstàncies) ni tampoc el fet de reconèixer un complement econòmic que tenguí percentatge de formació i percentatge d'altres tasques lligades a programes d'innovació amb alumnes o altres iniciatives no específicament formatives.⁵

Per acabar aquest apartat voldria fer esment de la necessitat de lligar el reconeixement amb el que hem definit més amunt com a bona formació, aquella que es desenvolupa i respon a les necessitats dels centres educatius en el seu conjunt, que té rellevància i es transfereix a l'aula i al centre i que produeix millores educatives. Caldrà que l'administració educativa avanci en aquest reconeixement. Actualment s'ha començat a parlar de plans de millora o contractes-programa i la Conselleria d'Educació i Cultura, seguint pautes ministerials, ha posat en marxa una iniciativa que contempla compensacions econòmiques i facilita noves mesures organitzatives en relació a l'autonomia de centre.⁶

EL PROFESSOR O PROFESSORA IDEAL

Des del 1995, any en què la Comissió Europea va tractar per primera vegada les competències bàsiques o competències clau en el seu *Llibre blanc sobre l'educació i la formació*, l'assoliment d'aquestes competències ha estat un tema de debat de la política educativa europea.

El concepte de competència inclou els coneixements teòrics (saber), les habilitats o coneixements pràctics o aplicatius (saber fer) i les actituds o compromisos personals (saber ser o estar). Ser competent vol dir ser capaç de posar en pràctica de forma integrada, en contextos i situacions diferents, els coneixements, les habilitats i les actituds personals adquirides, per donar una resposta eficaça. Aquestes característiques de transversalitat (integració dels diferents aprenentatges posant en relació els distints tipus de continguts disciplinaris) i de funcionalitat (aplicació dels coneixements en diferents situacions i contextos) són tal vegada les que suposen un canvi més innovador quant a estratègies metodològiques i treball en equip interdisciplinari.

El debat sobre les competències de l'alumnat⁷ ha estat paral·lel al de les competències dels docents: treballar per a l'adquisició i millora de competències té implicacions en la planificació i en la pràctica a l'aula

⁴ A la comunitat valenciana, amb la darrera normativa de reconeixement, publicada el 21 de gener del 2011, es reconeix i compensa econòmicament per cada període de sis anys la formació realitzada amb els següents percentatges: 70 % per activitats sobre competències científiques, didàctiques (metodologia, tutoria, gestió d'aula, convivència, resolució de conflictes i habilitats comunicatives i socials), atenció a la diversitat i específiques del lloc que s'exerceix; un mínim d'un 20 % per activitats sobre tecnologies de la informació i la comunicació i sobre llengües estrangeres; finalment, un mínim d'un 10 % a activitats sobre prevenció de riscos laborals, programes institucionals i institucionalitzats.

⁵ A Catalunya reconeixen i compensen econòmicament "estadis" que es poden sol·licitar cada sis anys. Per assolir-ne un s'han de tenir nou "crèdits de promoció docent": 1 crèdit per cada curs complet en servei actiu (màxim de 6 cursos), 1 (mínim) fins a 3 (màxim) per formació, un màxim de 3 crèdits per funcions de responsabilitat o representativitat (òrgans unipersonals o representants sindicals, òrgans de coordinació d'activitats docents, representació en el Consell Escolar, activitats d'innovació o investigació educativa i emprar el català o l'aranès habitualment en les activitats docents).

⁶ Resolució del conseller d'Educació i Cultura de dia 15 d'abril de 2011 per la qual es posa en funcionament el Pla Pilot de Contractes Programa per a l'Èxit Escolar amb el suport del Ministeri d'Educació i se seleccionen els centres participants. BOIB núm. 69 del 10 de maig de 2011.

⁷ Les vuit competències bàsiques de l'alumnat: competència en comunicació lingüística, competència matemàtica, en el coneixement i la interacció amb el món físic, digital i en el tractament de la informació, social i ciutadana, cultural i artística, per aprendre a aprendre i en autonomia i iniciativa personal. Normativa de referència: *Real Decreto 1631/2006, de 29 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas correspondientes a la Educación Secundaria Obligatoria*. <http://www.mepsyd.es/mecc/gabipren/documentos/files/desarrollo-loe-rdl-eso.pdf>

i tendeix a la interdisciplinarietat, a la metodologia de treball des de posicions constructivistes, a l'avaluació de processos més que no de productes, a la integració de coneixements no acadèmics i al treball en equip i col·laboratiu. El professorat està davant un canvi de rol i davant un repte quant a les pròpies competències com a docent; un docent que haurà de treballar en equip i amb la funció prin-

cipal de ser agent estimulador de l'aprenentatge. Es perfila, doncs, un canvi de cultura professional en la qual el professorat haurà de ser més especialista en didàctica i atenció a la diversitat que no pas especialista en la seva àrea de coneixements; haurà de seguir essent professor o professora d'aula i augmentar la seva implicació com a membre d'un equip de centre; haurà de centrar la

docència en l'aprenentatge sobre la construcció de sabers pràctics.

Segons el *Llibre blanc sobre l'educació i la formació* de la Comissió Europea (1995) les competències del professorat es classifiquen en competències específiques i competències transversals, tal com exposam tot seguit:

TAULA 1: COMPETÈNCIES DEL DOCENT

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
SABER	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitat per comprendre la complexitat dels processos educatius en general i dels processos d'ensenyament-aprenentatge en particular. • Coneixement dels continguts que cal ensenyar (epistemologia i didàctica). • Sòlida formació científica, cultural i tecnològica.
SABER FER	<ul style="list-style-type: none"> • Respecte a les diferències culturals i personals dels alumnes i d'altres membres de la comunitat educativa. • Capacitat per analitzar i qüestionar les concepcions de l'educació i les propostes curriculars de l'Administració Educativa. • Disseny i desenvolupament de projectes educatius i d'unitats de programació que permetin adaptar el currículum al context sociocultural. • Capacitat per promoure l'aprenentatge autònom dels alumnes, segons els objectius i continguts propis del corresponent nivell educatiu, tot desenvolupant estratègies que evitin l'exclusió i la discriminació. • Capacitat per organitzar l'ensenyament utilitzant de forma integrada els sabers disciplinaris, transversals i multidisciplinaris adequats per al nivell educatiu respectiu. • Capacitat per preparar, seleccionar o construir materials didàctics. • Capacitat per utilitzar i incorporar adequadament les tecnologies de la informació i la comunicació. • Capacitat per promoure la qualitat dels contextos (aula i centre) de manera que es garanteixi el benestar. • Capacitat per utilitzar l'avaluació, en la seva funció pròpiament pedagògica i no merament acreditativa, com a element regulador i promotor de la millora de l'ensenyament, de l'aprenentatge i de la seva pròpia formació. • Capacitat per realitzar activitats educatives de suport en el marc d'una educació inclusiva. • Capacitat per exercir la funció tutorial, orientant alumnes i pares, i coordinant l'acció educativa referida al seu grup d'alumnes. • Participar en projectes de recerca relacionats amb l'ensenyament i l'aprenentatge, introduint propostes d'innovació encaminades a la millora de la qualitat educativa.
SABER ESTAR	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitat de relació i de comunicació en les variades circumstàncies de l'activitat professional. • Capacitat per treballar en equip compartint sabers i experiències. • Capacitat per dinamitzar amb l'alumnat la construcció participada de regles de convivència democràtica, i afrontar i resoldre de forma col·laborativa situacions problemàtiques i conflictes interpersonals de naturalesa diversa. • Capacitat per col·laborar amb els distints sectors de la comunitat educativa de l'entorn.
SABER SER	<ul style="list-style-type: none"> • Tenir una imatge realista de si mateix, actuar conforme a les pròpies conviccions, assumir responsabilitats, prendre decisions i relativitzar les possibles frustracions. • Assumir la dimensió ètica del mestre potenciant en l'alumnat una actitud de ciutadania crítica i responsable. • Compromís de potenciar el rendiment acadèmic dels alumnes i el seu progrés escolar, en el marc d'una educació integral. • Capacitat per assumir la necessitat de desenvolupament professional continu, mitjançant l'autoavaluació de la pròpia pràctica.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS	
INSTRUMENTALS	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitat d'anàlisi i de síntesi • Capacitat d'organització i de planificació • Comunicació oral i escrita en la llengua materna • Coneixement d'una llengua estrangera • Coneixements d'informàtica relatius a l'àmbit d'estudi • Capacitat de gestió de la informació • Resolució de problemes • Presa de decisions
PERSONALS	<ul style="list-style-type: none"> • Treball en equip • Treball en un equip de caràcter interdisciplinari • Treball en un context internacional • Habilitats en les relacions interpersonals • Reconeixement de la diversitat i de la multiculturalitat • Raonament crític • Compromís ètic
SISTÈMIQUES	<ul style="list-style-type: none"> • Aprenentatge autònom • Adaptació a noves situacions • Creativitat • Lideratge • Coneixement d'altres cultures i costums • Iniciativa i esperit emprenedor • Motivació per la qualitat • Sensibilitat cap a temes mediambientals

Font: elaboració pròpia a partir del *Llibre blanc sobre l'educació i la formació* de la Comissió Europea (1995).⁸

Tot plegat es dibuixa un professor o professora ideal cap al qual hauríem de tendir, amb les matisacions i contextualitzacions oportunes. Pensam que és un document que pot servir de punt de partida per a la reflexió i l'anàlisi sobre les pròpies competències i la planificació de la formació que necessitam. Permet també destriar quines competències hem d'assolir individualment i quines han de ser compartides com a equip docent, encara que sigui des d'una perspectiva que inclogui diversos graus competencials. Dit d'una altra manera: els equips docents, en el seu conjunt, haurien de poder reunir aquestes competències.

VIA OBERTA CAP A UNA FORMACIÓ DE QUALITAT

El Pla de Formació Permanent del Professorat vigent ens aporta algunes línies de millora ben interessants que s'han anat reflectint i concretant en els diferents programes anuals de la Conselleria d'Educació i Cultura, fonamentalment a través dels Centres del Professorat (CEP) i del Servei de formació Permanent del Professorat:

1. Línies prioritàries d'actuació basades en una acurada detecció de necessitats compartida entre centres docents, professorat i administració. Durant el curs anterior s'ha hagut de destinar més atenció a la formació sobre competències bàsiques de l'alumnat i TIC aplicades, en detriment de les altres, degut a la necessitat d'actualitzar la concreció curricular als centres en relació amb la LOE i la posada en marxa del pla de dotació tecnològica Xarxipèlag 2.0.

2. Tractament de l'educació inclusiva i les TIC de forma transversal als programes de formació dels CEP.

3. Creació d'espais per a la formació amb noves modalitats formatives que promouen el prestigi del professorat perquè parteix dels seus sabers professionals, la formació entre iguals i els processos d'innovació front a modalitats més transmissives: Assessorament entre professorat, Projectes de Zona, Conversa Pedagògica i Projectes d'Innovació Pedagògica.

4. Formació de formadors de qualitat en col·laboració amb la UIB i la UOC i incorporació de professorat dels centres de les illes com a formadors de la xarxa de formació de les Illes Balears.

5. Oferta de formació a distància amb metodologies més interac-

⁸ Aquesta taula és una versió abreujada de la que es reproduïx al Pla quadriennal de formació del Professorat de les Illes Balears 2008-2012.

tives i participatives; amb dissenys que inclouen aplicacions didàctiques reals, espais de reflexió i de treball col·laboratiu.

6. Programació d'actuacions formatives amb la intenció de donar a conèixer i promoure l'intercanvi d'experiències entre els centres de les Illes Balears.

7. Augment del percentatge d'actuacions formatives contextualitzades als centres educatius.

8. Creació d'espais per a la formació i la reflexió.

9. Creació de noves eines de difusió i promoció de bones pràctiques de professorat i de centres: revista digital *InnoviB* i web de bones pràctiques educatives *Innovacions.cat*.⁹

El futur de la formació permanent passa per desterrar la concepció d'un professorat sense identitat professional i entès com a objecte de formació, que necessita adoctrinament dels experts. El professorat ha d'assumir ser subjecte de formació i ha de desenvolupar la seva identitat professional en contextos formatius que li permetin aprendre, en lloc de ser ensenyat. El paper dels assessors de formació o dels formadors ha de ser el del col·laborador o acompanyant que diagnostiqui conjuntament amb el professorat, participi i dinamitzi els processos de canvi i aportï els recursos necessaris, més que no pas el d'un solucionador extern de problemes interns. Haurà de posar èmfasi en el treball col·laboratiu i en la gestió del coneixement d'equips docents.

Caldrà centrar els programes formatius en la demanda dels centres i dels equips de professors, com ja s'ha iniciat, més que no pas en l'oferta, perquè la formació ha d'incidir en les

situacions problemàtiques i complexes que el professorat ha d'atendre. El context formatiu per excel·lència és el centre educatiu i caldrà que la formació estigui vinculada a projectes de centre, que esdevé un espai per a la reflexió i la investigació-acció. Projectes de centre planificats, desenvolupats i avaluats pel propi col·lectiu, amb l'acompanyament en aquest procés per l'assessor de formació. Així les coses, cal tenir en compte que el centre forma part de la comunitat i, per tant, s'han d'iniciar projectes formatius parcialment o globalment enllaçats amb l'entorn.

Actualitzar el model de formació implicarà explorar metodologies formatives com el modelatge, el tutelatge, el treball col·laboratiu, la pràctica reflexiva i incloure l'ús interactiu i col·laboratiu de les eines tecnològiques per afavorir una nova manera d'ensenyar i d'aprendre.

L'estructura organitzativa de la formació permanent haurà de ser flexible i descentralitzada, integradora de serveis educatius de recolzament, per una banda, però, per l'altra, també propiciadora de la creació de xarxes educatives i de professorat autònomes. Dels CEP en destacaria que els seus equips pedagògics provenen del professorat mateix, la proximitat als centres i la distribució territorialitzada, alhora que el treball en xarxa entre CEP, coordinats pel Servei de Formació Permanent del Professorat; la innovació metodològica per a la formació en intervenció assessora a centres, la combinació entre treball presencial i treball virtual, la creació de xarxa de formació i difusió de les pràctiques dels equips docents, la participació del professorat i dels equips docents a través del Consell de CEP i dels Representants de centre al CEP o les iniciatives de recerca i col·laboració d'àmbit europeu. Els CEP actuals poden evolucionar cap a la integració de recursos humans i econòmics de suport educatiu, no només formatius, i potenciar les línies de recerca educativa en col·laboració amb les universitats.

En definitiva, caldria repensar l'organització de l'administració educativa en relació a una major autonomia de centre i combatre la inèrcia institucional. En aquest sentit, pel que fa als CEP, estam segurs que s'ha iniciat un canvi de rumb que no té tornada enrere quant a model de suport a la formació i que segueix essent una estructura organitzativa molt vàlida per adaptar-se a les necessitats formatives actuals i complexes dels centres i del professorat.

BIBLIOGRAFIA

IMBERNON, F. (2007). *10 ideas clave. La formación permanente del profesorado. Nuevas ideas para formar en la innovación y el cambio*. Barcelona: Graó.

Llei Orgànica de l'Educació 2/2006, de 3 de maig.

OLIVER, M.F. (2008). *Breu història de la formació permanent del professorat*. Curs d'Expert Universitari en Formació de Formadors. ICE (UIB) i Conselleria d'Educació. Material no publicat.

Ordre de dia 5 d'agost de 2008, de la consellera d'Educació i Cultura, per la qual s'aprova el Pla quadriennal (2008-2012) de Formació Permanent. BOIB núm. 118 del 23/8/2008.

⁹ <http://www.innovib.cat> i <http://www.innovacions.cat>

50 moments de la Història de l'Art

100 PECES DE 20x20

DEPARTAMENT DE DIBUIX DE L'IES
BERENGUER D'ANOIA. INCA.

AQUESTA obra va sorgir arran d'una conversa sobre el Batxillerat d'Arts. Què fan i què no fan els nostres alumnes: idò dibuixen, pinten, fan volum i dibuix tècnic, i fotografia, i gravat, i il·lustració, i disseny... fan moltes coses. Aprenen a utilitzar el llenguatge visual per comunicar-se, s'expressen.

La conversa va acabar en encàrrec. El CEP d'Inca volia una obra del Batxillerat d'Arts. L'únic condicionant era la mida, havia de ser una obra de gran format, per ocupar un espai molt gran. La tècnica i el tema ho varen deixar a criteri dels professors del Departament de Dibuix.

Durant molts anys hem fet activitats al Departament on tots els alumnes aportaven el seu granet d'arena creatiu. Això és important per a nosaltres i també per a ells. Vàrem tenir clar des del principi que l'obra havia de ser fragmentada perquè tots havien de participar, els cent alumnes. Cent quadrets de 20x20 per fer una obra de 200x200.

Se'ns va ocórrer fer un recorregut per la història de la pintura. Vàrem seleccionar cinquanta obres significatives, algunes anònimes i altres d'artistes reconeguts dins la història de l'art. El recorregut comença a les coves prehistòriques i acaba a l'actualitat. La tècnica és pintura acrílica sobre tela.

Cada obra es va assignar a dos alumnes, un de 1r i un de 2n de Batxillerat. Ells havien d'escollir dos fragments de la pintura que fossin identificadors tant de l'obra com de l'artista i també s'havien de posar d'acord per no repetir el motiu.

La tasca l'anàrem fent durant dos mesos a diferents assignatures, els de 1r a Taller de Pintura, i els de 2n a Tècniques d'Expressió Gràficoplàstica. De totes maneres tots els professors del Departament cediren temps i orientacions als alumnes durant la realització de l'obra.

Una vegada acabats els cent bocins s'havia de constituir l'obra. Col·locar les peces de forma arbitrària per convertir-la en un joc de identificació i relació dels dos fragments de la mateixa obra. Un joc de memòria i connexió.

Va ser una activitat interessant i ara els alumnes poden veure la seva petita-gran obra en un espai públic que projecta el Batxillerat d'Arts de cara l'exterior.

Alumnes de 1r i 2n de Batxillerat d'Arts del curs 2009-10 de l'IES Berenguer d'Anoia que han elaborat 50 moments de la Història de l'Art. 100 peces de 20x20:

- LLUC APARICIO GIL
- MIQUEL BATLE ALOMAR
- YANNICK BUCHS LOZES
- RICARD CORCUERA GALINDO
- NOELIA DEL RÍO SÁNCHEZ
- MARIA MAGDALENA FERRIOL CERDÀ
- ÀNGELS FORNÉS MUNTANER
- MARIA ELISA GARCÍA BRAEM
- PAULA GONZÁLEZ LLOPIS
- SOFIA ISE OROZCO
- FRANCOIS M. LLADÓ GARRIDO
- ALEXANDRE LUIS LUIS
- PASQUAL MARÍ MAS
- MARIA JOSEFA MARTÍNEZ MUÑOZ
- XAVIER MOYÀ SALOM
- DAVID PARRADO CIFRE
- MIQUEL ÀNGEL PERELLÓ JUAN
- MARGALIDA PERELLÓ ROIG
- MAGDALENA PLANAS MARTORELL
- MARIA DEL MAR ROTGER CANYELLES
- AGUSTÍ SASTRE CABALLERO
- DANIEL TRILLO RECHE
- JULIO VARELA MOYANO
- IMMACULADA ABRAHAM POL
- AINA MARIA ALZAMORA COLOM
- MARIA VICTÒRIA BESTARD LLADÓ

- DARÍO CANTARERO SANTOS
- MIQUEL CAÑELLAS BESTARD
- JOSEP CANYELLES VILLALONGA
- ARACELI CERDÀ AYALA
- MARTA CRESPI SASTRE
- AIDA GOMILA BESTARD
- MONTSERRAT GONZÁLEZ LLOPIS
- ÁLVARO GONZÁLEZ DE AGUILAR MUDOY
- ANNA HERMOSO DE MENDOZA CAMPILLO
- ADRIAN HERRERA GUERRERO
- MARGALIDA ISERN BERNAT
- LUIS ANTONIO JIMÉNEZ MARTÍNEZ
- SANDRA LÓPEZ GALLEGO
- MADALINA PIEPTANAR
- GUILLEM PLANELLS FELIU DE CABRERA

- CRISTINA RAMÍREZ NAVARRO
- FRANCESC REYNÉS MIRALLES
- CRISTINA SÁNCHEZ MONTES
- ANN-KATRIN SCHLEFF
- MAGDALENA SERRA BENNÀSSAR
- NEUS SERVER BONNÍN MARGARITA SOLIVELLAS BESTARD
- JOSÉ ANTONIO THOMÀS HERRERO
- JOHANNA VALENCIA LEON
- FRANCESC BENNÀSSAR MARTÍNEZ
- SEBASTIÀ CAÑELLAS MATEMALES
- FRANCESCA CIFRE GILI
- ANDREU CLADERA MARQUÉS

- PAULA COMPANY CAPLLONCH
- JUAN FRANCISCO CORADO GUERRERO
- CATALINA M. CRESPI PONS
- IRENE ESPADA MAIRATA
- MANDY ETZELSDÖRFER
- AINA M. FERRIOL LLULL
- ALBA GARCIA GARCIA
- IRIS TERRASSA GONZÁLEZ
- AINA LLOBERA BAREA
- PATRICIA MARTÍN ROMAN
- MARINA MORAGUES SEGUÍ
- PATRICIA PÉREZ PÉREZ
- JUANA QUINTANA RUIZ
- ARIEL HERNÁN RIDELLA RANDAZZO
- ANDREU SASTRE SOLIVELLAS
- MARIA SINA ROSSELLÓ
- MARIA ROSA TIRAU PERELLÓ
- M. MAR CAMPINS LLADÓ
- MARGALIDA CAMPINS VIDAL
- SARA FEUERHAHN GARCIA
- MARTA GALINDO ROMERO
- PERE JOAN GELABERT TORRENS
- SARA GONZÁLEZ MARTÍNEZ
- TONI GUIEM MARTORELL MOREY
- YAIZA GAIA PERLITSCHKE GONZÁLEZ
- JOAN PLANELLS FELIU DE CABRERA
- TONI REAL LEVACHER
- CATALINA ROTGER COLOM
- TONI SALOM VALLÈS
- FRANCISCA M. VALLORI AGUILÓ
- AINA ZOILO CIFRE

Una botiga al taller de matemàtiques del primer cicle de primària

Conxa Trobat
Olga Domínguez
CP NORAI. PORT D'ALCÚDIA

EL nostre centre està organitzat per tallers a tots els cicles de les diferents àrees i treballam sense llibres de text. La línia de centre, emmarcada en el constructivisme, és comú des de 3 anys a 6è. Treballam per projectes a coneixement del medi, filosofia 3-18..., però el tractament de l'ensenyament de les matemàtiques era fins fa 2 anys una assignatura pendent. Ens hem adonat que era necessari donar-li un caire molt més funcional i real encaminat al desenvolupament de les competències bàsiques d'una forma molt més eficient.

Entre altres activitats més funcionals i contextualitzades, una de les tasques que ens proposàrem el curs passat va ser muntar una botiga al taller de matemàtiques pels infants de 1r i 2n de primària però oberta a tots els altres cursos si ho requereix la feina que fan o amb alguns alumnes determinats. Sempre n'hi havia hagut una com a racó de joc simbòlic però la intenció era que es convertís en un racó per aprendre matemàtiques més conscientment i que simulàs un rol real que desenvolupen els pares moltes vegades acompanyats pels fills.

El primer que vàrem fer la mestra del taller i la mestra AD va ser traslladar la

proposta als nins de 2n, als quals els va semblar una molt bona idea, i després de xerrar sobre què és una botiga i de què seria la nostra. Les mestres volíem que a part d'aprendre a pagar i tornar el canvi també utilitzessin la balança per treballar el pes, per tant es va decidir que fos de queviures. Hi hauria fruites, verdures, carn, formatges, peix, begudes, lactis, llaunes, galetes, etc.

Seguidament vàrem rebre les seves propostes de com organitzar-la entre tots. Havíem de pensar el preu que tendrien els productes i havien de ser el més real possible. Els nins

dugueren fulletons de propaganda i tiquets de compra. Encarregàrem fruites i verdures, peix, marisc, formatges de plàstic però quan els tenguérem ens adonàrem que no pesaven res. Traslladàrem aquest problema als nins per pensar entre tots què podíem fer i varen proposar omplir-los d'arena. Ells varen dur de casa envasos de botelles, lactis, galetes, llaunes per completar els productes que s'havien de vendre.

Paral·lelament també en xerràrem amb els nins de 1r que feien les seves aportacions. L'organització va dur un temps considerable, més o

menys un trimestre. Mentre ho preparamos varem treballar **L'ubicació de la botiga**, havia de ser un lloc més gran del que era en aquell moment com a joc simbòlic. Varem fer un canvi amb el lloc on hi havia la biblioteca d'aula. Això va donar lloc a haver de mesurar l'espai i treballarem el metre per saber si els prestatges per posar els llibres cabrien a la nova ubicació.

- **Classificació** dels productes de la botiga dins canastretes i al seu lloc a la botiga. (Alumnes de 1r)

- **Iniciació a la bàscula** a l'hora d'omplir les fruites i verdures. Varem fer un forat a les peces i els nins ompliren d'arena amb un petit embut i al temps que ho feien anaven comprovant que cada una tengués més o menys el mateix pes amb la finalitat de poder fer 1 Kg o 1/2 Kg.

- **Posar els preus.** Per grups cercàrem els preus de cada producte i entre tots decidírem posar el preu del més barat (després d'adonarse'n que hi havia diferents preus d'un mateix producte).

- **Escriure** a l'ordinador els noms i els preus i fer les etiquetes que acompanyen cada una dels productes i els llistat per tenir els caixers per saber els preus.

- **Consensuar** entre tots les normes i fer els cartells: Xerrar en català, no utilitzar bosses de plàstic, saludar en entrar i acomiadar-se.

- **Decidir el nom de la botiga:** Botiga Norai.

- **Organitzar com fer-ho per anar-hi.**

- **Fer** el full de registre.

- **Consensuar** la graella d'autoavaluació.

Va arribar l'hora de començar a acudir a la Botiga Norai. Hi aniríem en grups de 5 (2 caixers, 2 clients i 1 pesador) acompanyats per una mestra que estimula i provoca l'aprenentatge. Segons el grup o les característiques d'algun alumne individualment es donen unes indicacions o unes altres: per exemple el grup de 2n pesen 1 Kg i 1/2 Kg, els de 1r hem començat per 1 Kg. Els preus de 1r i de 2n, es distingeixen per tenir colors diferents, ja que en els de 2n apareixen els cèntims. El nombre de productes a comprar també depèn del mateix. Els nins que fan de caixers han de fer la suma primer a un paper i després comprovar-ho amb la calculadora. Els clients han de triar les monedes per pagar i saber si el caixer els ha de tornar doblers i quants. I els caixers han de pensar i/o fer la resta al paper o amb la calculadora, depèn de la dificultat que presenti.

En acabar l'activitat han d'emplenar el full de registre indicant la tasca que han desenvolupat (client, caixer o pesador) i un full d'autoavaluació on és molt important enregistrar si alguna cosa els ha resultat difícil i el què han après.

Ens adonam que en qualsevol activitat que desenvolupen és molt important explicar als altres tot el procés del que han fet, la reflexió i l'autoavaluació.

Per fer aquesta activitat s'ha de comptar amb un temps raonable per poder desenvolupar-la amb tranquil·litat, sense presses. Els nins de 1r necessiten més temps que els de 2n.

A la sessió on fa suport la mestra AD es dedica un temps a desenvolupar aquesta activitat.

Les **competències bàsiques** que es treballen són:

- Competència lingüística: Potenciar l'ús de la llengua catalana, adquisició de vocabulari.
- Competència interacció amb el món físic: Contribució a la conservació del medi ambient.
- Competència social i ciutadana: Habilitats socials.

Comprovam que la peça faci el pes que ens interessa.

Omplim les peces amb arena perquè tinguin pes.

Aprenem a pesar.

- Tractament de la informació i competència digital: Ús de la calculadora.
- Competència matemàtica: Emprar els coneixements que han après fora de l'aula en situacions quotidianes. Seleccionar operacions adequades. Utilitzar mesures convencionals.

Els **continguts** que es treballen:

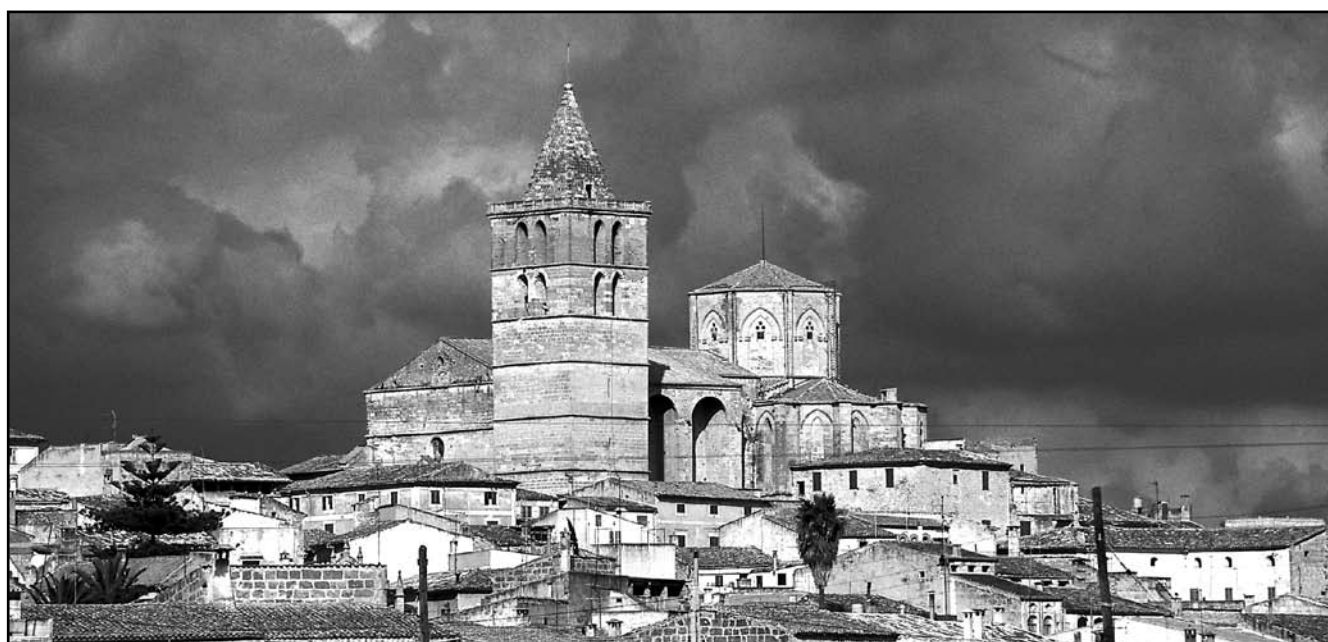
- Operacions bàsiques: sumar i restar, encara que en alguna ocasió també sorgeix la multiplicació i divisió.
- Doblers: monedes d'euro, cèntims, bitllets.
- Aproximacions.
- Mesura: Pes i capacitat.

ACTIVITAT: BOTIGA

Nom: _____ He fet de: _____
 Data: _____

PREGUNTES	SÍ	NO	A VEGADES
He xerrat en català?			
He saludat i m'he acomiadat?			
He donat els doblers adequats per pagar?			
He tornat el canvi adequat?			
He sumat bé amb la calculadora?			
He pesat bé?			
He complert les normes?			
Alguna cosa m'ha resultat difícil?			
Què he après?			

Aprenent al mercat de Sineu

Pere Bestard Bergas
Joana Maria Socies Ramon
IES SANTA MARGALIDA

BREU INTRODUCCIÓ (EL PERQUÈ, L'ENTORN,...)

Aquest projecte l'hem realitzat amb els alumnes de 2n ESO de l'IES Santa Margalida. Tot sorgeix a l'hora de programar activitats amb competències bàsiques i relacionar-ho amb una sortida extra-escolar. A més, teníem l'experiència d'haver realitzat a un curs anterior un treball amb els alumnes de 3r ESO anomenat "Aprenent al supermercat".

CONTINGUTS MATEMÀTICS QUE HEM TREBALLAT AMB EL PROJECTE

ARITMÈTICA	<ul style="list-style-type: none"> • Proporcionalitat i percentatges • Nombres decimals • Fraccions
GEOMETRIA	<ul style="list-style-type: none"> • Classificació de figures planes i espacials
MESURES	<ul style="list-style-type: none"> • Mesures i instruments tradicionals • Unitats de mesura

COMPETÈNCIES BÀSIQUES QUE TREBALLAM

COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar i expressar amb claredat i precisió informacions que contenen elements matemàtics, dades i expressions matemàtiques. • Recollir les dades necessàries per a resoldre els problemes plantejats. • Fer les estimacions oportunes, per donar solucions raonables a les activitats proposades.
COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	<ul style="list-style-type: none"> • Recollir la informació necessària en un context real. • Plantejar preguntes adequades per extreure les dades necessàries. • Entendre expressions antigues i formes col·loquials de parlar.
COMPETÈNCIA EN EL CONEIXEMENT I LA INTERACCIÓ AMB EL MÓN FÍSIC	<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar la influència de les activitats humanes sobre el món físic (varietats agrícoles i ramaderes autòctones). • Analitzar els hàbits de consum i la seva incidència en el medi i adoptar hàbits de consum responsables.
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	<ul style="list-style-type: none"> • Adquirir habilitat en l'ús del processador de textos. • Fer recerques per Internet. • Familiaritzar-se en l'ús de l'aula virtual (Moodle) del centre.
COMPETÈNCIA SOCIAL I CIUTADANA	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer Sineu, un poble amb una tradició històrica riquíssima. • Identificar els elements bàsics d'un mercat històric. • Conèixer la barcella com a instrument de mesura i altres instruments de mesura tradicionals.
COMPETÈNCIA CULTURAL I ARTÍSTICA	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar el present d'un mercat i d'un poble, segons la seva història. • Valorar la bellesa de les formes geomètriques (església, estació, edificis...).
COMPETÈNCIA PER APRENDRE A APRENDRE	<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar les diferents fases del projecte i prendre les decisions oportunes per afrontar-lo. • Treballar de forma individual i per parelles. Valorar les aportacions dels altres i fer propostes.

PREPARACIÓ DEL PROJECTE

Una vegada decidits a fer el projecte, vàrem seguir les següents fases:

- Fer una estructura global inicial (on, quan, què feim, amb grup o individual,...).
- Visita al mercat de Sineu per veure les possibilitats que teníem.
- Contacte amb l'Ajuntament de Sineu per fer una petita xerrada sobre la Barcella de Sineu.
- Preparació del material (3 fitxes i plànol de Sineu), com ho transmetem als alumnes (Moodle).

TEMPORITZACIÓ (EXPLICACIÓ DE LES SESSIONS)

Nosaltres dividírem el projecte en tres parts:

ABANS de la sortida al Mercat de Sineu			
2 sessions	Aula ordinària	Introducció del projecte a classe: explicació del que haviem de fer, on estava la informació...	Fitxa 1
	Aula informàtica	Aquesta sessió l'hem feta a la sala d'ordinadors ja que necessitàvem Internet per fer recerques i per trobar imatges.	
DURANT la sortida al Mercat de Sineu			
1 dia	Sineu	Sortida: dimecres, dia 10 de novembre de 2010, de les 8:00 a les 13:00 hores: <ul style="list-style-type: none"> • Xerrada sobre la barcella de Sineu i el mercat, per part d'Antònia Real, bibliotecària i històriadora local. • Visita al mercat. 	Fitxa 2 Plànol Sineu
DESPRÉS de la sortida al Mercat de Sineu			
2 sessions	Aula ordinària	Primeres impressions de la sortida, ...	Fitxa 3
	Aula informàtica	Aclarir dubtes, activitats que no saben resoldre, ...	
	A casa	Realització del treball.	Treball complet

TREBALL AMB RESPOSTES ALUMNES

FITXA 1

PREPARACIÓ DE LA SORTIDA (ABANS DE LA SORTIDA)

Activitat 1. Ens situam...

1. Quin dia hi ha mercat a Sineu?
2. Agafa un mapa i situa a on està el poble de Sineu. A quina part de Mallorca està (raiguer, pla, llevant...)? A quants de quilòmetres de l'IES es troba (mira l'escala en què està el mapa i mesura la distància que hi ha de Sineu a Sta. Margalida)?
3. Calcula el preu de la sortida si sabem que hem d'anar amb autocar i que cada un ens consta 300€? (primer has de saber quants d'autocars necessitam)
4. Fes una recerca històrica del mercat. Per què és del més antics?...

Activitat 2. Què farem al mercat?

1. Fes un llistat de les coses que ens podem trobar al mercat.
2. Quins instruments de mesura utilitzaran? Creus que algú usará instruments de mesura tradicionals? En coneixes alguns? (tipus de balances)
3. Quines unitats de mesura s'utilitzaran? Creus que algú usará unitats de mesura tradicionals? En coneixes alguns?
4. Quins tipus de nombres veurem més pel mercat (decimals, enters, naturals, fraccions...)?
5. Quines operacions creus que fan els mercaders?

FITXA 2

SORTIDA AL MERCAT DE SINEU (DURANT LA SORTIDA)

0. L'AJUNTAMENT

- Estam al claustre del Convent dels Mínims. Al coll de cisterna octogonal hi apareix el lema dels Mínims _____ i l'any de construcció d'aquesta cisterna _____
- Quan surtis anota el segle de construcció d'aquest convent: _____

- A la bandera que oneja a la sortida de l'Ajuntament, hi ha el lema del poble de Sineu. Escriu-lo.
"Sineu, vila la primera, té la prima per bandera"
- Fes un petit resum del que ens han explicat a l'ajuntament de Sineu, sobre la **barcella**.

1. L'ESTACIÓ

- Davant l'estació, hi ha un muntatge escultòric, format per figures geomètriques. Escriu el nom de les diferents figures geomètriques que hi apareixen i quantes n'hi ha de cada classe.
- Si anam de l'estació cap a la plaça del Fossar, ens trobarem amb s'Abeurador. Quants de metres creus que hi ha aproximadament de la porta de l'estació a s'Abeurador? Com ho has calculat?
"Aproximadament 200m fent aproximadament mig m cada passa"
- Quina figura geomètrica és la teulada de s'Abeurador?

2. EL FOSSAR

- Observa els dos desnivells del fossar. Al superior hi podràs veure els animals i a la inferior la roba.

Sobre els animals...

- Els animals es compraven antigament, i també ara entre els pagesos "fent barrina". Que vol dir aquesta expressió, i en què consisteix?

"Vol dir: fer un bon tracte"

"Ajustar el preu i comprar"

- Volem comprar un parell d'animals per posar a la finca que tenim. Demana els preus dels següents animals:

Un parell de coloms. Sis gallines mallorquines. Un porc negre.

Sobre la roba...

Es segur que durant el teu recorregut pel mercat hauràs vist alguna oferta, que com ja sabràs és una forma que tenen els venedors d'atreure els clients. T'interessa analitzar cada oferta per decidir correctament cada volta que t'hi trobaràs.

- Busca al mercat alguns productes en oferta i anota el nom de l'oferta, el producte, el preu original, el seu preu en oferta i les condicions:
- Coneixes algun tipus d'oferta més que no hagis vist en aquest mercat? En cas afirmatiu, indica quin.

Nom _____

Producte _____

Preu per unitat original _____

Preu per unitat oferta _____

3. LA PLAÇA DE SANT MARC

- Descriu el monument que dóna nom a aquesta plaça.

Fou inaugurat per celebrar el tercer centenari del patronatge de Sant Marc de la vila de Sineu.

- Escribeu les dates del centenari, en numeració romana i àrab.

- Entra a l'Església parroquial de Santa Maria.

- Escribeu el nom de cinc formes geomètriques diferents que hi apareixen.

"Hi apareixen: rectangles= altar, quadrat= altar, una creu= la creu de Jesucrist, circumferència= cúpula, cilindre= espelma".

"Banc-rectangle

Cercle-Un quadre penjat a la paret

Cilindres-ciris

Octògon-Trona

Arc-Un arc que passa per l'Església"

- Quantes persones creus que hi caben assegudes, aproximadament? Com ho has calculat?

"Hi caben 576 persones assegudes. He calculat les persones que hi caben en un banc i llavors he multiplicat les persones pel nombre de bancs que hi ha."

"Hi caben 480 persones, ho hem calculat comptant quants de bancs hi ha, després calculant quantes persones hi caben a cada banc i hem multiplicat."

4. LA PLAÇA

- Segurament has passat pel pont de Santa Bàrbara, el lloc més fresc de la plaça.

Ara mira el portal principal de l'Església. De quin segle és? De quin any és el rellotge de sol de la façana principal?

Feis una volta pel mercat de Sineu. Ves a una parada de fruites i verdures i explica al venedor que estau fent un treball i si vos deixa mirar els seus productes.

Volem fer un pastís...

- Hem trobat a una revista la recepta d'un pastís de carabassins amb pastanagó de 12 racions.

- 6 ous
- 150 grams de carabassins
- 100 grams de pastanagó
- 1 manat de porros
- 50 grams de julivert
- 200 grams de patata

Anota el seu preu com està a la parada i si és necessari el pes en què es ven (només els casos que no es venguin amb kg).

	Ous	Carabassins	Pastanagó	Porros	Julivert	Patata
<i>Preu</i>						
<i>Quantitat</i>						

I si volem fer un suc casolà...

- La recepta que ens han donat és la següent:

4 parts pomes, 3 parts suc llimones, 2 parts suc pastanagó.

Ves a la secció de fruites i verdures i anota:

PRODUCTE	PES	PREU
<i>Pomes</i>		
<i>Llimones</i>		
<i>Pastanagó</i>		

5. EL PALAU REIAL

- L'any 1309 el Rei Jaume II manà fer construir aquest Palau Reial. Hi passaren moltes temporades els reis Jaume II, el seu fill el Rei Sanxo III i el Rei Jaume III.

Actualment es un convent de monges concepcionistes (de clausura). Llegeix la placa de la façana i escriu les dates històriques que hi apareixen. Fes una ullada a l'exterior del Palau.

Pots tornar pel carrer Esperança i veuràs antics la Cúria Reial, o per les escales cap al Convent de les monges de la Caritat i arribaràs a la Plaça de Sant Marc.

FITXA 3

CONCLUSIÓ DE LA SORTIDA (DESPRÉS DE LA SORTIDA)

Avui acabarem moltes de les activitats que férem el dia de la sortida.

0. L'AJUNTAMENT

• A l'ajuntament ens varen explicar una mesura tradicional que usaven per calcular el volum, normalment aplicada a gra, olives, caragols...

A) Hi ha una frase feta que diu "Set almuds no fan barcella", quin significat té? (abans hauràs de cercar el que és un almud)

"Vol dir que una cosa ret poc, ja que una barcella té una equivalència real de sis almuds"

B) Si sabem que l'almud equival a $1,95 \text{ dm}^3$ i que sis barcelles són quartera i que una barcella és sis vegades el volum d'un almud, a què equival una quartera en el nostre sistema de mesura? I una barcella?

$$1 \text{ almud} = 1,95 \text{ dm}^3$$

$$1 \text{ barcella} = 6 \cdot 1,95 = 11,70 \text{ dm}^3$$

$$1 \text{ quartera} = 6 \cdot 11,70 = 70,20 \text{ dm}^3$$

C) Demanau als vostre padrins o pares si coneixen altres mesures tradicionals i la seva equivalència? Si no cercau-ho per Internet.

"Unça: 27,29 grams. Lliura: 453,59237 grams. Arrova: 10,4 quilograms. Fanecada: 831,08 m²"

D) Elaborau una taula amb totes les mesures tradicionals trobades entre tots els alumnes.

1. L'ESTACIÓ

A) Sobre les figures que véreu, classifiqueu-les en planes o espacials.

Figures planes: cercle, quadrat, triangle

Figures espacials: cilindres

B) Quina diferència hi ha entre unes i les altres?

"Que les planes no es poden omplir i les espacials sí."

"Que les figures planes tenen dues dimensions i les espacials són tridimensionals, tenen tres dimensions."

2. EL FOSSAR

Sobre els animals...

• Hem regalat a mon pare els animals que vaig demanar el preu al mercat de Sineu.

A) Si som tres germans, què ens costarà a cada un?

B) El meu oncle té una gran afició als coloms i ha demanat a un magatzem el preu d'un pinso, que costa 10 € cada sac i amb un sac podem menjar 3 colles de coloms durant 1 mes. Si ell no vol gastar-se més de 2000 € cada any, quants de coloms convé que compri?

Sobre la roba...

- Potser que no hages vist algunes de les següents ofertes:

3x2: pagues 2 i te'n portes 3.

2x1: pagues 1 i te'n portes 2

La segona unitat a meitat de preu

Una unitat 0'60€ i 2 per 1€

- A)** De les ofertes anteriors que no hages vist al mercat, aplica-les a un producte del mercat que tu vulguis.

Nom: "una unitat 1 € i 7 unitats 5 €"

Producte: "cossiols de boques de lobo"

Preu per unitat original: "1 – 1 €"

Preu per unitat oferta: "7 – 5 €"

Condicions: "has de comprar 7 cossiols"

- B)** Elabora una taula amb totes les ofertes anteriors.

NOM	PRODUCTE	PREU ORIGINAL	PREU OFERTA	CONDICIONS

- C)** Analitzarem ara els diferents tipus per tal de triar la millor oferta en cada cas i resumirem aquestes ofertes utilitzant un símbol (%) que ens dirà quina és la millor.

En cada cas calcula l'estalvi i el % de descompte aplicat:

PRODUCTE	PREU ORIGINAL	PREU OFERTA	OPERACIÓ	DESCOMPTE
<i>Guants</i>	<i>5 euros</i>	<i>4 euros</i>	$4 \cdot 100 / 5 = 80$ $100 - 80 = 20$	<i>20%</i>
<i>Bufanda</i>	<i>4 euros</i>	<i>3 euros</i>	$3 \cdot 100 / 4 = 75$ $100 - 75 = 25$	<i>25%</i>
<i>Polseres</i>	<i>2 euros</i>	<i>1 euro</i>	$1 \cdot 100 / 50 = 50$ $100 - 50 = 50$	<i>50 %</i>

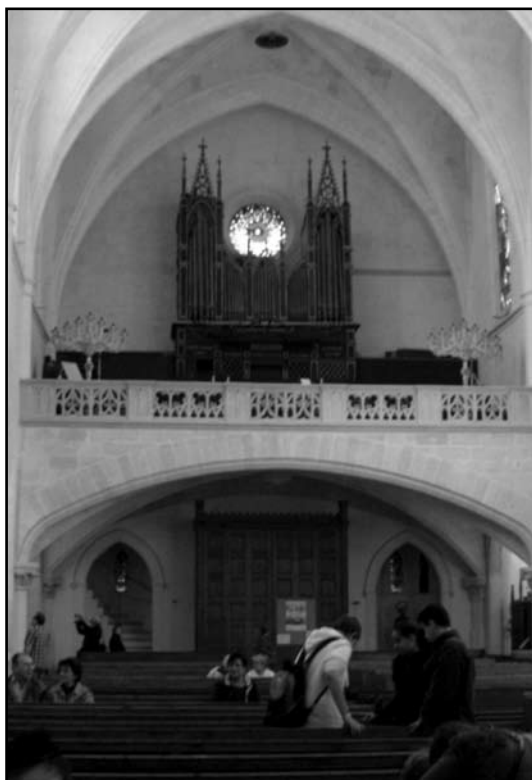
- D)** A partir del % de descompte, quina de les ofertes és la millor? I quina la pitjor?

"La millor és la de les polseres perquè et lleven la meitat del preu i la pitjor és la dels guants perquè només et fan un 20% de descompte"

- E)** Ordena-les de pitjor a millor: "*Guants (20%), bufanda (25%) i polseres (50%)*".

- F)** Imagina que un mateix producte el trobes en dos mercats diferents. En un val 12 € i té un descompte del 20%, i en altre 13 €, però ens el deixen a 9'50 €. On el compraries?

Quin és el % de descompte que et fan en deixar-te el producte a 9'50 €?

3. LA PLAÇA DE SANT MARC

• Sobre les figures que véreu a l'Església, classifiqueu-les en planes o espacials.

A) El dia de "Tots Sants" l'Església de Sineu estava plena de gent asseguda i es va demanar un donatiu. Dues de cada tres persones varen donar 1 € i la resta només va donar 50 cèntims. Pots predir el que es va recaptar aproximadament?

"384 persones per 1 € = 384 €

192 persones per 0'50 € = 96 €

Total recaptació de la parròquia de Sant Marc: 480 €."

"Hi ha 540 persones. 360 persones: 1€. 180 persones: 0'5 €. 450 € va recaptar l'església en total."

4. LA PLAÇA

Volem fer un pastís...

• Hem regalat a mon pare els animals que vaig demanar el preu al mercat de Sineu.

A) Calcula el preu de cada ingredient i el preu total del pastís.

B) Si tenim 18 amics a qui convidar. Quina quantitat de cada ingredient necessitem per fer el pastís?

C) I si foren 6, 9 o 24 persones. Quina quantitat de cada ingredient necessaries en cada cas?

I si volem fer un suc casolà...

A) Quina fracció de cada ingredient conté el suc?

B) Quin tant per cent de cada ingredient conté?

C) Quina quantitat de cada ingredient hauríem de posar per fer 60 litres de suc?

D) Quant ens costaria fer els 60 litres que necessitam?

Suposant que d'1 gra de fruita surt un ml de suc...

Pomes: 26,6 kg · 1,50 €/kg = 39,9 €

Llimones: 20 kg · 1,20 €/kg = 24 €

Pastanagó: 13,4 kg · 1 €/kg = 13,4 €

39,9 + 24 + 13,4 = 77,3 €

SOL: Ens costaria 77,3 €"

E) Si cada botella pesa 500 grams, quina quantitat conté de cada ingredient?

F) Quin serà el preu de cada botella?

Capacitat (l) Preu (€)

OPINIÓ PERSONAL I VALORACIÓ DE LA SORTIDA PER PART DELS ALUMNES

"Aquesta excursió ens ha agradat molt perquè hem après moltes matemàtiques sense adonar-nos. El treball duia un poc de feina però ha estat molt divertit i interessants resoldre els problemes plantejats aplicant diferents mètodes matemàtics."

Antònia i Paquita (2n A i 2n D)

"A tots dos ens ha agradat bastant la sortida perquè, encara que ens hàgim perdut, ens hem interessat per les coses que tots els venedors venien, tant animals com no."

Lisa i Pep (2n E)

"L'excursió ens ha agradat bastant, ens hem divertit i al mateix temps hem après matemàtiques, però el treball ha estat un poc llarg i difícil però l'hem acabat."

Jaime i Joan (2n C)

ASPECTES A MILLORAR

- Seria preferible fer l'excursió al mercat de Sineu a mitjan mes d'octubre, per dos motius:

1. Ens asseguram un millor temps, amb menys risc de pluja.

2. Hi ha tanta varietat d'exercicis, que dóna moltes possibilitats d'utilitzar-ne molts a la classe de matemàtiques, fent referència constant a la sortida i a l'acabament del treball.

- Fer més sessions després de la sortida, per resoldre les principals dificultats (percentatges, proporcionalitat, mesures tradicionals...).

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

CAMPS, C.; VILANOVA, B. (2002).

Quadern didàctic. Feim dimecres: anam al mercat de Sineu.

Sineu. Ajuntament de Sineu.

MULET, B; VALERO, G. (1999).

La vila de Sineu. Itinerari cultural i patrimonial.

Sineu. Documenta Balear.

"Aprent al supermercat" (2007-2008)

<http://www.slideshare.net/lboix/dossier-apren-en-el-supermercat-3r-eso>

CONCLUSIÓ

Tot el projecte ha estat tan interessant, motivador i engrescador que hem decidit implantar-lo a la programació de matemàtiques perquè sigui una activitat obligatòria a 2n ESO. A més, també proposarem que s'inclougui a la programació d'activitats extraescolars del nostre institut (dins la PGA).

Dinamització de la biblioteca: El poeta del mes

Antònia Santandreu
IES BERENGUER D'ANOIA. INCA

ÉS una activitat que vàrem començar a la biblioteca el curs 2006/2007 i de cada vegada estam més convençuts que funciona. Es tracta d'utilitzar al màxim la biblioteca com espai silenciós per treballar i llegir, i dinamitzar-la, transformant-la en algun moment, en un oasi de poesia, música, plàstica, cinema...

L'objectiu del poeta del mes, és promoure la cultura mitjançant l'estudi i els recitals de poesia mensuals, que l'alumnat conegui poetes i poemes, que els llegeixi, que gaudeixi del plaer de la poesia.

Consisteix amb convidar un o una poeta perquè sigui, durant un mes, el nostre poeta, fer-li una entrevista, preparar els seus poemes, exposar-los i convidar-lo a compartir amb nosaltres el recital, en el qual incorporam música i arts plàstiques a la poesia. El recital es fa al final del mes, el temps de l'esplai.

Són 25 minuts de gaudi i plaer poètic: presentam el/la poeta del mes, cinc alumnes reciten deu o dotze poemes seus, llavors tenim la part musical que consisteix en dues peces que toca algun alumne a piano, guitarra, saxòfon... o bé cantant, seguidament unes paraules de l'autor i li entregam d'un gravat o dibuix que, sobre un dels seus poemes, han fet

alumnes del batxillerat d'art. Regalam a tots els assistents un tríptic amb els poemes recitats i un punt de llibre, també il·lustrat per l'alumnat d'art.

Per a Nadal celebrem un recital lliure en el qual, es reciten poemes de qualsevol autor, de tot temps o bé es crea poesia i es recita. A aquest acte s'encarrega de la part musical la coral del centre. També se sol fer el cant de la Sibil·la.

Al mes de maig el dedicam a la memòria històrica, un recital de poesia de records històrics i de reivindicació. Aquesta activitat l'organitzam juntament amb el professorat de Socials que treballen aquest tema amb alumnat de Primer de Batxillerat. Convidam na Maria Antònia Oliver, presidenta de l'Associació en defensa de la Memòria Històrica de Mallorca, i quan és possible parlam amb testimonis.

Per Sant Jordi solem treure la poesia del centre i es fa un recital a fora, així poden assistir-hi els pares, familiars i amics; anam a Sa Capella o al local de l'OCB, espais que, molt amablement, ens cedeixen aquestes entitats, aprofitam el mitjà per donar-los les gràcies. Des de fa tres anys aquest dia feim un monogràfic de poesia. Els dos cursos anteriors hem fet l'aigua i l'aire. Aquest any, seguint amb els elements de la natura, feim la terra. A aquest acte es

fa entrega dels premis literaris IES Berenguer d'Anoia.

Al darrer acte del curs és la presentació del conte il·lustrat que ha rebut el guardó en els Premis IES Berenguer d'Anoia. La Fundació Sa Capella financia la publicació d'aquest conte i es reparteix per tots els col·legis de primària del municipi.

Han passat per la nostra biblioteca els/les poetes següents:

Curs 2006/2007

- Pere Font
- Joan Miquel Oliver
- Miquel Àngel Lladó
- Pere Joan Martorell
- Rafel Crespí

Curs 2007/2008

- Jordi Martí
- Jaume C. Pons Alorda
- Sebastià Sansó
- Blanca Llum Vidal
- Maria Glòria Julià

Curs 2008/2009

- Mariona Moyano
- Aina Ferrer
- Clara Fontanet
- Francesca Palou
- Mateu Matas "Xurí"

Curs 2009/2010

- Antònia Vicens
- Pau Vadell
- Pau Castanyer
- Laia Martínez

Curs 2010/2011

- Lluís Maicas
- Joan Tomàs Martínez
- Enric Casasses

Pensam que és una manera lúdica i formativa d'introduir la poesia que enriqueix els nostres alumnes i encomana una sensació de plaer i confort al mig de la jornada acadèmica. L'equip directiu dona suport a la iniciativa i tot el professorat i l'alumnat que hi participa gaudeix de l'activitat i s'endinsa dins el món màgic de la poesia.

Montuïri, un municipi del Pla

SORTIDES DIDÀCTIQUES I COMPETÈNCIES

Celso Calviño Andreu
Jerònia Sampol Fornés

ACTUALMENT l'Àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural té com a màxima finalitat aconseguir que l'alumnat en acabar l'etapa de l'Educació primària hagi adquirit una formació competencial, per això és necessari, que tots els continguts que es seleccionin i es programin en el currículum responguin a aquest objectiu, això és, que ajudin a l'adquisició de les competències generals bàsiques. Ara bé, convé tenir ben clar però, què entenem per competència? Segons Philippe Perrenoud, una competència és *la facultat de mobilitzar un conjunt de recursos cognoscitius (coneixements, capacitats, informació...) per a enfrontar-se amb pertinència i eficàcia a una família de situacions*.¹ Aquest autor en el mateix article exposa un exemple concret, però molt vàlid i explicatiu per a entendre com podem treballar i ajudar els alumnes a adquirir les competències, consisteix en el fet que l'alumnat aprengui a orientar-se per dins una

ciutat desconeguda i enumera una sèrie de procediments per a adquirir-les: lectura d'un plànol, situar-se en el lloc que es troba, demanar informació, aplicar uns determinats coneixements a noves situacions, observació centrada en la realitat... Veurem com amb l'itinerari-sortida al terme municipal de Montuïri, tot això es treballa i a més es potencia la creativitat.

Nosaltres en el tercer cicle de l'Educació primària, des de fa molts d'anys, i ja abans que es generalitzàs el concepte de competència, teníem present que les sortides eren una eina bàsica per a la construcció de coneixements i la formació integral de l'alumnat. Consideràvem que eren uns dels recursos imprescindibles per aconseguir uns aprenentatges complets i comprensius. Per això, actualment creiem fermament que significativitat i competències són dues referències que estan i han d'anar lligades durant tot el procés d'aprenentatge, ja que una sense l'altra no són suficients per aconseguir uns resultats pedagògics i didàctics òptims.

Sí que voldríem, abans de començar a explicar la visita al terme municipal de Montuïri fer un incís so-

bre la funcionalitat didàctica de les sortides. Des de diferents sectors del món educatiu es demana dur a terme una reflexió i replantejament didàctic de com s'han de treballar i enfocar les sortides per part del professorat. Això vol dir, evitar que una sortida, itinerari o visita a un determinat lloc, es transformi en una experiència aliena al context curricular. Pilar Benejam diu que *ni els avenços de la tècnica ni la reflexió pedagògica han invalidat l'interès didàctic de les sortides, però han obligat a resituar la seva concepció i la seva pràctica*.² Nosaltres estam amb això, demanar-nos si les diferents activitats que hem treballat fins ara durant les sortides i els continguts (conceptuals, procedimentals i actitudinals) que tractam i la forma d'organitzar-los són prou significatius i adequats per a l'adquisició de les dites competències bàsiques.

Anem a analitzar-lo. En primer lloc, s'ha de dir que per a adquirir les competències no es pot aconseguir duent a terme una determinada activitat una sola vegada, sinó que han de ser activitats treballades de forma continuada i sistemàtica i emmarcades dins una estructura

¹ Perrenoud, P. (2000). El Arte de Construir Competencias a Nova Escola. Setembre. Págs. 19-31. Traducció al castellà de Luís González Martínez.

² Benejam, P. (1996). Els objectius de les sortides a Perspectiva Escolar. Nº 204. Abril. Pág. 2.

més amplia que nosaltres anomenam experiència didàctica. Han de ser en primer lloc activitats seqüenciades i realitzades curricularment en espiral. Nosaltres feim el símil en que cada competència és un sac on al llarg de cada pràctica educativa hi anam abocant constantment continguts de tota classe i a mesura que s'omple, l'alumne és capaç de fer-ne un ús apropiat i aplicar-les en altres contextos nous que van sorgint, tant escolars -educació formal- com en els personals o socials -educació no formal-. Indubtablement i resumint, aquestes activitats, per tant, han de poder ser aplicades en qualsevol moment i en situacions concretes i sobretot reals. Per això creim que les sortides són un recurs molt vàlid per aconseguir aquest objectiu competencial.

En una sortida, com en tota pràctica o experiència duita a terme fora de l'aula és necessari realitzar unes activitats abans, durant i després, sempre procuram que aquestes siguin obertes.

La primera activitat que feim amb l'alumnat en començar qualsevol tipus d'experiència, és obrir un debat per establir unes normes que són consensuades entre tots i que s'han de respectar en tot moment. Això és una proposta que sempre s'ha de prioritzar per sobre totes les altres, ja que si l'alumnat no la compleix serà difícil dur a terme l'objectiu pedagògic i didàctic marcat. En el cas de l'anada a Montuïri en què necessitam un autocar per desplaçar-nos començarem per establir les normes que hem de mantenir durant tot el trajecte. Després n'establirem unes altres que s'han de seguir durant l'itinerari per dins el poble. Pensar quines són les normes i escriure-les es pot fer en petit grup i després es debaten entre tota la classe. També ho treballam en moltes altres experiències, com per

exemple l'hort, sortides pel barri, visites per la ciutat i en altres sortides o itineraris en general. El bon comportament i respecte pels vianants i pel patrimoni és molt important. Indubtablement tot està molt relacionat amb la competència lingüística i la competència social i ciutadana.

Per dur a terme un aprenentatge significatiu és necessari primerament saber què coneix l'alumnat sobre el tema o experiència que s'ha de dur a terme, per tant, és necessari saber quins són els seus conceptes previs. En petit grup fan un mapa conceptual, que normalment és molt senzill, sobre el que saben i ho expliquen davant el grup classe, això ajuda a obrir un altre debat sobre el que hem de veure i conèixer, en aquest cas, la visita al terme i nucli urbà de Montuïri. Per tant estam omplint una altra vegada el sac de determinades competències com són la competència lingüística, la competència social i ciutadana i la competència aprendre a aprendre. Hem de fer un incís per remarcar que els mapes conceptuals els utilitzam com a metodologia bàsica i l'alumnat en fa un ús constant. En un article en aquesta mateixa revista dèiem: *Hi ha aprenentatge significatiu quan la nova informació que arriba a l'alumne es pot relacionar de manera no arbitrària i substancial amb el que l'alumne ja sap (preconceptes). Una de les eines millors per aconseguir-ho és a través dels mapes conceptuals, aquests podem emprar-los com veurem com a estratègia i com a tècnica cognitiva.*³

Després de veure el que coneixen i saben sobre el lloc que s'ha de visitar, la següent feina didàctica serà resituar, corregir i completar tot el que saben. A més es completa demanant a tot l'alumnat quines coses els agradaria conèixer i que troben interessant sobre la visita. En petit grup preparen una sèrie de preguntes.

Assabentat el professorat del que coneixen, saben i volen aprendre es passa a seleccionar i organitzar els continguts que es plasmaran en un quadernet didàctic, titulat *Montuïri, un poble des Pla* que consta d'una part informativa i unes activitats que procuram, com hem esmentat en un paràgraf anterior, que siguin obertes.

El més important és saber on anam i per això es consulta en un atlas i es localitza Montuïri per, seguidament, situar-lo sobre un mapa mut. La sego-

³ Calviño, C. i Sampol, J. (2004). Els mapes conceptuals, una estratègia bàsica per a l'aprenentatge a la revista *Cantabou*. N: 17. Desembre. Centre de Professors d'Inca.

na activitat és assenyalar sobre el mateix mapa el recorregut, municipi per municipi, des del nostre centre fins a Montuïri, a més de veure quins són els seus municipis limítrofs. Seguidament es consulta per internet, llibres o enciclopèdies quins són els aspectes físics i humans del terme montuïrer. La informació que s'extreu ha de ser resumida i processada, no val la simple copiada d'un text, sinó que cada alumne ha de processar la informació i analitzar quins són els conceptes més generals i els subordinats, es treballa la seva jerarquització i s'elabora el mapa conceptual corresponent. Coneguts quins són els accidents físics més importants del terme, durant l'anada a Montuïri i sobre una situació real tractaran de localitzar-los amb els graus respectius i reconèixer-los amb l'ús de la brúixola. Un lloc molt adequat és des del barri conegut com es Molinar on es veu tota la part del Massís de Randa o des del Puig de Sant Miquel on s'observa part del Pla. La pràctica no és més que un complement del que han après a l'escola sobre orientació. És aplicar uns sabers a una realitat. Voldríem especificar que moltes activitats dutes a terme a l'escola sempre són pràctiques i parteixen de situacions reals. Per tant tornam a omplir el sac de la majoria de competències, com són, la lingüística, la matemàtica, la social i ciutadana, l'aprendre a aprendre, la informació i competència digital, l'autonomia i iniciativa personal.

Abans de començar les activitats per dins el casc urbà de Montuïri és interessant fer-los observar l'emplaçament del poble, que es troba situat sobre un turó i que fa que la construcció dels carrers i de les cases siguin d'una manera determinada. Durant el recorregut pel poble anoten en un plànol el noms dels

carrers per on passen i observen les característiques arquitectòniques dels distints edificis, així com el traçat dels carrers, fent una especial diferenciació entre els carrers de nova i antiga construcció. De tota aquesta observació es dedueix que la construcció de les cases es deu a la seva funcionalitat utilitzant uns elements que les cases antigues conserven i les de nova construcció en tenen uns altres. Per fer més amena i motivadora la sortida es poden fer algunes activitats de l'itinerari amb forma de gimcana.

Resumint, l'itinerari està dividit en quatre recorreguts amb les corresponents aturades per treballar el quadernet. El primer parteix des Dau que és el lloc on ens ha deixat l'autocar, allà s'observa les cases de possessió des Dau i el carrer, que més tard l'hauran de comparar amb altres carrers del poble, i des d'allà, els alumnes que han format grups segueixen les indicacions del quadernet, servint-se sempre del plànol dels carrers del poble i de les preguntes que fan a les persones que troben.

En el segon es dirigeixen cap a les cases de Son Rafel Mas on observen i dibuixen el gran portal de mig punt de la façana. Pel carreró de Son Rafel Mas pujam cap a cas Metge Ferrando, la casa més monumental del poble i la plaça Vella, a la plaça observen els elements de les cases més antigues com a les finestres del sostre per entrar-hi la palla, cornises de teula, gàrgoles...

El tercer anam cap es Molinar passant per les cases de cas Fraret, can Rei i observant la finestra renaixentista de can Costa. En es Molinar observen la plaça de les tres creus amb la creu del Calvari i hi poden observar el molins fariners i investiguen demanant a la gent sobre el seu nom, per a què servien, recullen anècdotes i alguna llegenda que després a la classe ens servirà per parlar i debatre. També com hem esmentat abans és un bon lloc per realitzar activitats d'orientació.

L'últim recorregut ho feim des d'es Molinar cap a la plaça Major passant pel carrer des Pujol, és interessant observar els miradors i balconades de les cases. A la plaça observam l'emplaçament de l'església i ca s'Escolà situats a l'esplanada des graons, allà es troben tots els grups que seguirem pel carrer major fins arribar al punt de partida, es Dau.

Durant el recorregut fan fotografies que després juntament amb les que hem fet els professors s'utilitzaran a la classe amb la pissarra digital perquè cada grup expliqui el que ha observat i après.

Com podem veure amb el que hem exposat en els tres darrers paràgrafs es tornen a treballar activitats que tenen relació amb les diverses competències.

Per acabar, cal dir que les sortides escolars, les passejades didàctiques com a recurs formatiu i instructiu no són una invenció d'avui, ja a finals del segle XIX, el moviment pestalozzià i l'institucionista kraussista considerava el que anomenava Excursió Escolar com a part principal de la formació de l'alumnat. Mateu Obrador Bennàsser, entre altres activitats formatives, després d'una sortida, exigia a cada alumne elaborar un informe sobre tot el que havien vist, estudiat i après durant la sortida.⁴

⁴ Colom, A. J. i Diaz, F. J. (1977). Educación y sociedad en la Mallorca contemporánea. Ed. Caja de Ahorros de Colonia-Pollensa. Mallorca. Pàg. 64.

L'espectacle ha de continuar

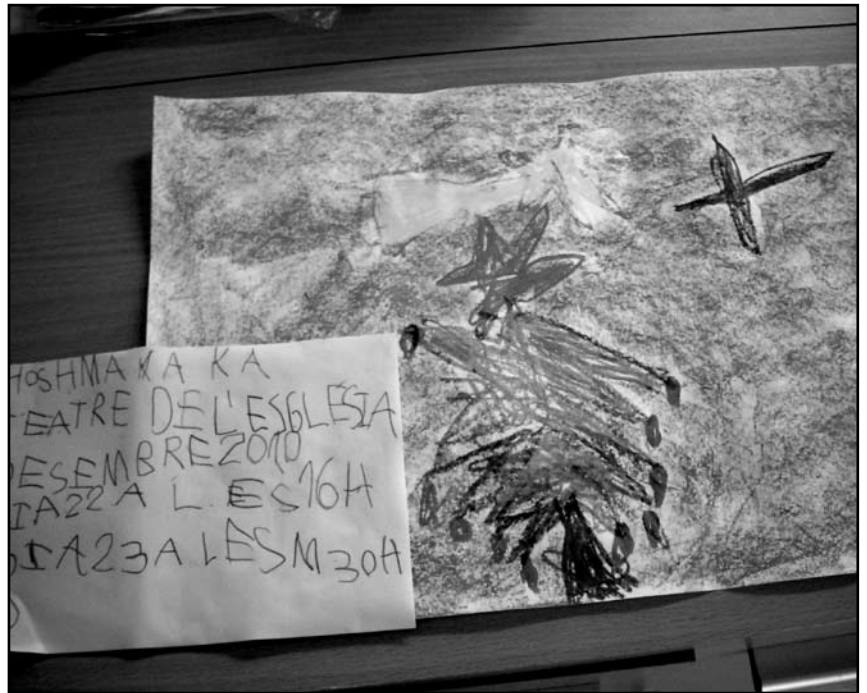
CLAUSTRE* DEL CP NADAL CAMPANER
ARROM. COSTITX

FA uns anys que l'escola estrena una obra teatral per Nadal. Aquest pot parèixer un fet anecdòtic, sense més transcendència ni altra intenció que passar-ho bé, res més allunyat de la realitat. Totes les activitats que realitzam a l'escola amb els alumnes tenen una finalitat educativa, parteixen d'una programació i responen a objectius dissenyats per afavorir els aprenentatges dels infants de manera engrescadora i significativa.

La celebració de les festes populars i tradicionals ens proporciona una excusa fantàstica per treballar amb els infants de forma complexa. Particularment interessant resulta l'organització de la representació teatral de Nadal, ja que ens permet aprendre conceptes i desenvolupar actituds, així com la utilització dels procediments necessaris per resoldre problemes concrets, derivats de les dificultats que se'ns presenten a l'hora d'organitzar-la.

És a dir, ens faciliten la tasca, oferint-nos la possibilitat de treballar de forma transdisciplinària, fent més competents els nostres alumnes, ajudant-los a adquirir competències bàsiques necessàries per la seva vida escolar actual i per l'adult en un futur.

La coordinació d'una seixantena d'infants dalt d'un escenari és una tasca prou difícil i complicada. Resulta, en algunes ocasions, frustrant, estressant, cansat, atabalant... Però, quan ens atu-

ram a pensar en tot allò que hem fet i après, en tot el que hem sentit i viscut oblidem les dificultats i ens sentim molt gratificats per tot allò aconseguit.

I què hem aconseguit? Vegem a continuació algunes de les coses que es poden treballar amb una activitat com la proposada:

Llenguatge, oral, escrit, gestual. La representació teatral ens obliga a llegir, recitar, interpretar, vocalitzar, transmetre... Necessitam comprendre el text i la història en el seu conjunt per crear el nostre personatge. Dissenyam cartells, programes, entrades utilitzant el llenguatge escrit. Observam entrades, cartells i programes d'altres espectacles, els analitzam i realitzam els nostres.

Matemàtiques. Prenem mides de l'escenari per poder construir els decorats, els alumnes de tercer cicle construeixen maquetes a escala de l'escenari. Tots els cicles participen de la construcció dels diferents elements que configuren l'escena, per realitzar aquesta tasca mesuram utilitzant els estris i sistemes convencionals necessaris.

La construcció de decorats, vestits i material d'attrezzo es treballa a les hores de plàstica, però requereix de dissenys previs, posades en comú i decisions de grup. És a dir, el treball en equip.

Les coreografies i danses que s'inclouen en l'obra, tenen una part evidentment musical, però també guarden relació amb el moviment del cos, amb la inhibició cap al moviment i, per tant, podem integrar-les i treballar-les a

* Primària: Isabel Mayol Aloy; Aina Betlem Amengual Marí; Cristina Flexas Méndez; Educació Infantil: Mercè Company Plaza; Ma Martina Socias Vich; Especialista Música: Maria Victòria Sabater Malondra; Especialista Educació Física: Sonia Ana Sans Mayol; Especialista Ped. Terapèutica: Adelaida Regal Mas.

l'espai dedicat a l'educació física. A més de contribuir a l'àrea d'educació física quant a expressió corporal, la preparació d'una obra teatral, a més, ajuda a agafar consciència del propi cos així com també millorar la percepció espacial. Tots sabem la importància de col·locar-se adequadament damunt l'escenari perquè te vegin bé quan actues i no molestar quan ho fa un altre. Fent d'actors però també d'espectadors, quan veuen els altres assajar, van veient la necessitat d'ocupar l'escenari d'una manera o altra depenent de la quantitat de persones que hi ha a sobre, d'estar en primer terme o no segons si et toca parlar, etc. També aprenen a orientar-se en un espai que no els és proper i a moure's amb seguretat. Durant els assajos i les representacions tractam de manera prioritària l'ordre i la disciplina a l'hora de guardar silenci tant al pati de butaques, com a dalt de l'escenari, com darrera d'aquest. Ordre i disciplina són fonamentals per a la pràctica de qualsevol activitat física ja que faciliten la concentració. D'altra banda, amb una tasca com és aquesta es fomenta el treball cooperatiu (alumnes-alumnes, alumnes-mestres, mestres-mestres, escola-família...), valor primordial a l'hora de desenvolupar jocs i iniciacions esportives enfront d'una societat tan competitiva. Per tot això és innegable l'aportació de la nostra representació teatral a l'àrea d'educació física.

Certament, la contribució del treball realitzat a l'àrea d'educació artística és molt important. L'educació artística a l'educació primària s'entronca actualment i des del Decret 72/2008, en quatre blocs diferenciats: dos referits a la plàstica i els altres dos a la música. En aquest nou currículum, l'expressió dramàtica, abans lligada als objectius artístics, es troba immersa dins els objectius del currículum de llengua, específicament al bloc 3, d'educació literària. Deixant de banda aquesta nova ubicació d'objectius, és evident que música, plàstica i art dramàtic són, les tres, vies a través de les quals els nins i les nines poden desenvolupar i canalitzar la seva creativitat i les seves capacitats artístiques. Són, sobretot, maneres o mecanismes diferents d'expressar sentiments i sensibilitats que posseeix tota persona, a l'igual que pot ser-ho la creació de contes, poemes o històries a nivell literari.

En dur a terme una representació dramàtica com la que realitzam per Nadal, es presenta una situació ideal perquè conflueixin a la perfecció aquestes tres branques artístiques.

Tot el referent a la preparació de l'escenografia i dels decorats, així com l'atrezzo o el propi vestuari són feines que s'han dut a terme en les classes de plàstica o fins i tot en d'altres moments durant l'horari escolar o a casa, en estreta col·laboració amb les famílies i que suposen una vertadera tasca que té una finalitat palpable. És una de les parts importants del teatre, ja que dis-fressa la nuesa de l'escenari i ens transporta, de manera fantàstica, a la realitat màgica de l'obra de teatre, a l'època, als personatges. Ja no som en Pere o na Maria, som cada un dels personatges de la història i ho som perquè un petit complement o decorat així ho evoca.

Evidentment, una obra de teatre és expressió dramàtica en estat pur. Es tracta de representar uns personatges i de fer-ho seguint un guió. Suposa aprendre un text i ser capaç de repetir-ho davant un gran públic i fer-ho en companyia d'altres persones sobre l'escenari, compartint l'espai i la responsabilitat entre tots. Però no només és repetir paraules, es tracta d'aportar-hi la nostra pròpia personalitat en cada frase, atorgant-li una intenció comunicativa que ha d'arribar al públic i ha de transmetre una realitat interior del personatge que els

altres no saben i que nosaltres els hem de saber expressar. Per aconseguir això, abans hem d'entendre de manera profunda el que està passant a la història i el que sent i fa el personatge que interpretam. A més, hem de deixar de banda les vergonyes o inseguretats personals i treure una projecció de veu adequada per tal que arribi a la darrera cadira de la sala de butaques.

Entra en joc també en tota interpretació una part important d'expressió corporal. Tot actor o actriu ha d'acompanyar amb moviments de les mans, del tronc, amb una postura corporal adequada el seu text. Sol passar sovint que actuem amb rigidesa o de forma massa estàtica. És difícil rompre aquesta barrera. Estam poc avesats a moure el nostre cos amb fluïdesa i plasticitat i, encara menys, a fer-ho davant l'altre gent. L'expressió corporal, és una part del bloc d'expressió que es treballa també en les sessions d'educació artística. Des del nostre punt de vista, la imitació és la millor manera d'aprendre-ho, per tant hem de ser bons models expressius per als nostres alumnes.

A les nostres obres de teatre, incloem a més, parts musicals importants que acompanyen les escenes i que completen de significat i les arrodoneixen. Per una banda, la música enregistrada creim que és vital per dinamitzar l'obra i per fer més fluïdes les transicions de les diferents escenes. Pensam que és la nostra missió triar una música que s'ajusti a l'obra musical en estil i en ambientació en l'època. A més, és també una oportunitat d'oferir als nostres alumnes una àmplia varietat musical per escoltar. Per l'altre costat, és una conjuntura ideal per preparar cançons amb els infants. Sobretot, es tracta de cançons de Nadal. Segons l'argument de l'obra, de vegades és possible usar nades les lletres de les quals estiguin en relació directa amb el que succeeix a cada moment sobre l'escenari. Així va succeir en la

representació teatral de 2009 on la història estava repleta de referents a la història sagrada del naixement de Jesús. En l'obra que hem representat enguany, Hoshmakaka, va ser molt complicat de fer-ho, ja que la història era fictícia. No obstant, usàrem cançons molt conegudes del cançoner de les Illes Balears o catalanes, que per caràcter o temàtica, podien anar bé en els diferents moments de l'obra. En un cas concret, vàrem usar la cançó Ara ve Nadal, però hi incorporàrem, a més, una nova lletra, que s'ajustava al personatge de "cabreta", que necessitàvem.

Val a dir, que el més complicat d'un muntatge com aquest és fer cantar els infants des de dalt de l'escenari. En ocasions anteriors, els intèrprets teatrals i els musicals estaven diferenciats i la part musical la fèiem des de baix de l'escenari, on es podia interactuar amb els infants de molt a prop. Enguany, la diferència a salvar entre l'escenari i el baix escenari, on se situava la mestra va ser una dificultat afegida, ja que tant per escoltar el to de la cançó com per visualitzar les indicacions gestuals, es feia complicat. No obstant això, a base d'assajos i de no deixar de perseverar, les actuacions musicals varen anar sortint a la perfecció i foren un complement ideal a l'obra de teatre.

Les nostres festes i tradicions formen part del nostre entorn, treballar-les a l'escola tots plegats pot afavorir la integració d'alumnes nouvinguts i facilitar a les seves famílies la incorporació a la vida del municipi, participant de forma activa en les celebracions i activitats que es proposin al mateix.

Els alumnes han de respectar torns, esperar el seu moment, respectar els companys, corregir errors, formar part de l'equip, fer aportacions. Això ens du a un punt sobre el qual voldríem incidir, es tracta d'allò que

suposa a nivell emocional i pel creixement personal, sentir-se part del grup, formar equip, ser responsable cadascú del seu paper i fer poble.

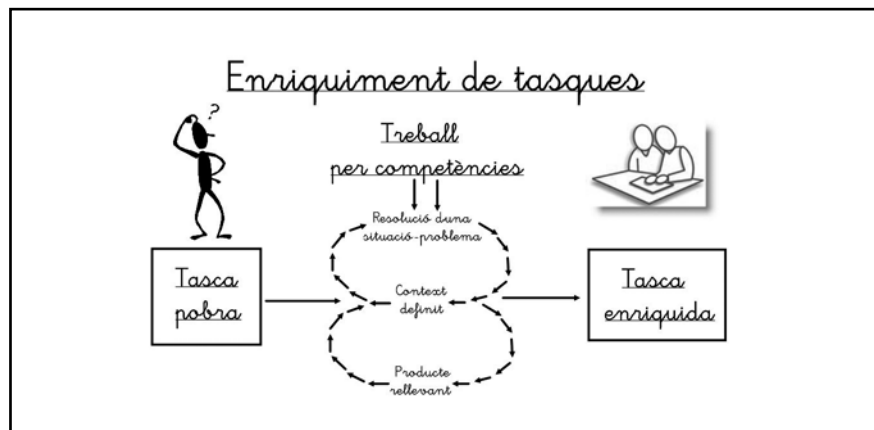
Hem volgut amb aquest article reflexionar sobre els avantatges per l'aprenentatge dels nostres alumnes en l'organització de representacions teatrals com la d'Hoshmakaka aquest Nadal passat. Val a dir que els veritables protagonistes dels aprenentatges són els nins i les nines. És la seva feina, el seu esforç el que fa possible que tot surti rodó. Així doncs cal agrair la seva entrega i dedicació, cada any ho fan millor.

Les famílies també col·laboren portant vestuari, atrezzo, idees. Ajudant els infants a estudiar el seu paper, animant-los i encoratjant-los. El més valuós de tot són els seus aplaudiments que fan que tots els actors i actrius se sentin orgullosos del seu esforç, motivant-los així per continuar endavant participant de forma activa en properes experiències que contribuiran al seu desenvolupament i creixement personal.

Per les docents, a més a més de feina, suposa gaudir d'una experiència d'aprenentatge compartida amb les companyes i els infants. En aquest moments ja pensam en l'any que ve. Hi ha sensacions que omplen, la felicitat que sentim veient l'alegria dels infants un cop finalitzat l'espectacle n'és una, per això hi tornarem!

Enriquiment de tasques

Toni Cerdà Vilanova
CP PORT DE POLLENÇA

EL CEIP Port de Pollença com a centre que forma part d'un Projecte d'Innovació Pedagògica en competències bàsiques ha posat en pràctica diferents contextos d'aprenentatge basats fonamentalment en tasques, la principal forma de presentació a l'alumnat que garanteix al màxim el treball per competències.

El tema que ara volem tractar, però, fa referència a l'enriquiment de tasques, en el sentit ampli de la paraula. Vol dir això que d'entrada pot ser no tothom entengui el mateix per tasca. Des d'un sentit ampli, podem entendre el concepte de tasca com una simple activitat, exercici o feina a desenvolupar, de les moltes que se'ns presenten en qualsevol llibre de text. Però des del punt de vista de les competències bàsiques, una tasca és una acció o conjunt d'accions orientades a la resolució d'una situació-problema, dins d'un context definit, mitjançant la combinació de tots els sabers disponibles que permetran l'elaboració d'un producte rellevant.

Aquest serà el punt de partida de tot el que s'explica a continuació i, en conseqüència, haurem de tenir en compte els conceptes de "tasca po-

bra" (en sentit ampli) i tasca enriquida (competencial).

Així idò, la majoria de vegades ens trobem amb tasques pobres o molt pobres on es treballen molt poques o fins i tot cap competència bàsica. Però, gairebé qualsevol d'aquestes tasques és susceptible d'esser enriquida, de tal forma que puguem aconseguir un tractament adequat de les competències bàsiques.

El que volem descriure a continuació, és una de les diferents pràctiques realitzades al nostre centre i que pensam, pot servir d'ajuda a altres centres per a començar a treballar en competències bàsiques.

El que férem fou partir d'una tasca pobre, que en aquest cas era un problema de matemàtiques de Quart d'Educació Primària que feia referència a la mesura del pes, la conversió de les unitats kg-g i l'aplicació de diferents operacions bàsiques per arribar al resultat final. Deia així: "Avui he anat a comprar arròs (500g), pollastre (1kg), pomes (2kg), peix (1/2kg), i verdures (1/4kg). Calcula que ha costat tot si l'arròs val 2€/kg, el pollastre val 8€/kg, les pomes 2€/kg, el peix (4€/kg) i verdures (4€/kg)".

A partir d'aquí, convertírem aquest problema (competencialment pobre), en una tasca enriquida. El que férem fou redactar-lo d'una altra manera que implicàs el tractament multidisciplinari i el treball per competències: "Tenint en compte els aliments que formen part d'una dieta saludable (se'ls donà un enllaç d'internet on, individualment aprenueren jugant quins aliments són els més sans i com distribuir les quantitats al llarg del dia i la setmana), fes el següent:

- En grups de 4, confecciona una graella amb diferents menús (desdejuni, berenar, dinar, berenar i sopar), de dilluns a dijous (4 dies) amb els aliments que trobes que n'haurien de formar part (per això se'ls proporciona una wiki-graella per confeccionar diferents menús diaris). Cada alumne va confeccionar el menú d'un dia sencer i després els grups ho revisaren tot per tal de garantir una dieta equilibrada per al conjunt dels 4 dies.
- Després calcula què et costaria aproximadament la compra d'aquests productes. Aquesta

part de l'activitat es va fer on line també (es va fer una compra virtual), però també es podria haver fet una visita al mercat o supermercat de la zona per fer un aprenentatge encara més vivencial.

- Finalment, per tractar el concepte de conversió de kg a g, cada alumne individualment va "calcular el cost aproximat del seu menú diari, tenint en compte les quantitats diàries de fruita, llegums, carn, peix... recomanades per a nins de 10 anys" (informació que també se'ls proporcionà en format digital).
- Després de tot això, cada grup havia d'aportar la seva opinió i exposar la feina a la resta de companys; per finalment publicar la feina feta al blog de l'escola.

Amb tot això, el que preteníem aconseguir era treballar diferents objectius i continguts fonamentalment de l'àrea de Matemàtiques i Coneixement del Medi; a la vegada que treballàrem bona part de les vuit competències bàsiques:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència en el tractament de la informació i competència digital.
- Competència matemàtica.
- Competència per aprendre a aprendre.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

Us animam a tots a intentar desenvolupar qualche pràctica semblant a aquesta. Des del nostre punt de vista, aquesta és una bona forma de començar a introduir la feina per competències bàsiques als centres.

Els massatges a les sessions de psicomotricitat

Perquè és important escoltar els infants, encara que no articulin paraules, tot el seu cos parla.

Mercè Company Plaza
CP NADAL CAMPANER ARROM.
COSTITX.

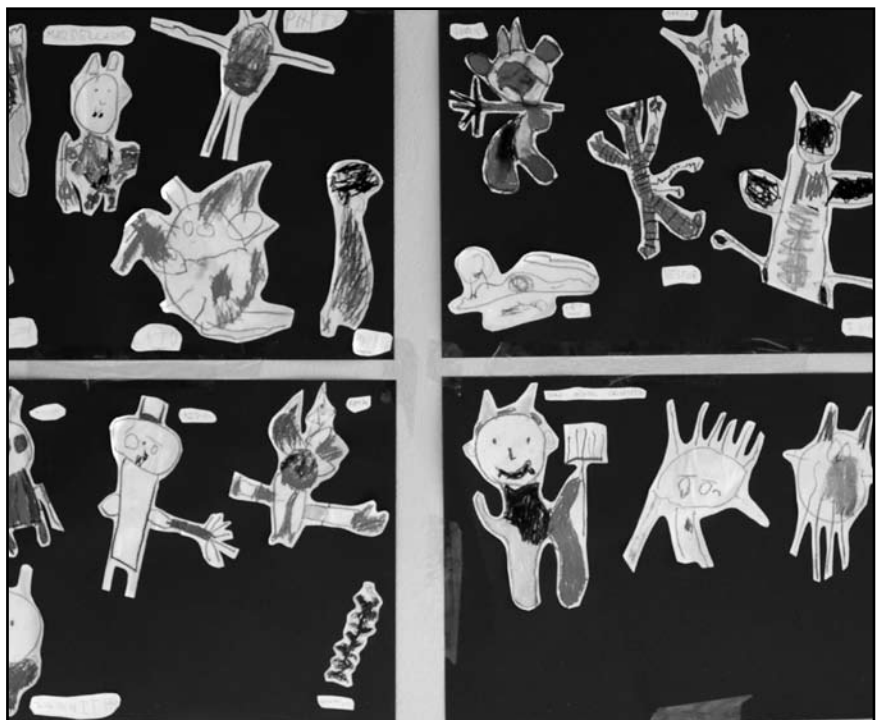
TOT va començar amb el conte *Quina Rebequeria!*, és una història que en diverses ocasions utilitzam a les sessions de psicomotricitat per treballar les rabietes, els enujos amb els companys/es, les males contestacions als pares, mestres... i ens serveix per reflexionar una mica sobre els diferents estats d'ànims amb els quals ens trobam i que ens costa donar-los uns significat. El conte, amb l'ajuda del seu principal protagonista *El monstre de l'empipament*, ens va ajudar a expressar el que pensam sobre aquests moments tan dolents, que tan poques vegades podem controlar i que fan, com diuen ells, "*que ens surti el monstre que duim dintre*":

(Conversa estreta a partir del conte)

Maria del Carme: *el monstre ens surt per què estam enfadats*

Dani: *a mi no me surt mai, m'enfad poques vegades...*

Juan: *me surt quan m'enfad perquè no m'agraden les lentilles*

Marina: *m'enfad perquè en Clapat, el meu moix, me fa mal*

Toni R: *m'enfad quan me castiguen... no és just! I me pos vermell...*

Rita: *m'enfad quan qualche amiga me molesta*

Aysha: *jo no m'enfad i faig cas a sa mamà*

Adela: *el papà me renya quan no faig cas i després no vull xerrar amb ell*

Adrian: *"cuando me enfado me agoto y me voy"*

Paula: *quan la mamà crida no m'agrada... plor*

Joan F.: *quan mos enfadam ens posam vermells de nervis.*

Maria del Carme: *si estam enfadats mos posam nerviosos*

La conversa ens va donar a entendre que en moltes ocasions la manca de comunicació, el fet de no escoltar, de no donar importància a les coses, als fets... ens fa arribar a aquestes situacions.

A partir d'aquí ens vàrem plantejar... I que tal si començam per conèixer-nos una mica més, per demanar-nos les coses que no sabem dels altres, per atracar-nos físicament i emocionalment als nostres

companys/es,... i gràcies a aquestes reflexions, vàrem iniciar una pràctica a les sessions de psicomotricitat, que ens ha donat i/o "regalat" moments molt enriquidors, tan a nivell de grup com individualment. Estam parlant del *Massatge Infantil* aplicat a l'escola (amb el qual estic formada i involucrada des de fa ja uns 5 anys).

El massatge infantil no té cap finalitat terapèutica, sinó que pretén assolir els següents objectius:

- És una forma de transmetre a l'infant sensacions i canalitzar emocions.
- Permet elaborar informació a partir de les seves vivències.
- És una eina que ens ajuda a treballar l'esquema corporal integrant cada part física i emocional del seu cos, tant des de la globalitat com des de la segmentació.
- Com a docents ens pot ajudar a aprendre a interpretar els missatges dels infants; els seus gestos, mirades, plors, moviments... ens permet entendre el seu llenguatge.
- És un mitjà per desenvolupar la nostra capacitat d'escolta, aspecte que fa que la nostra comunicació amb l'infant pugui arribar a ser més fluida.
- És una pràctica lúdica, on l'infant és relaxa, es tranquil·litza...

A partir d'aquí els dies de psicomotricitat es varen anar convertint en una mica més especials. Les sessions continuaven tenint la seva estructura, però havíem creat un espai nou, *el racó dels massatges*, un racó obert a tots i totes, on podem participar activament, observar d'aprop o d'una mica més enfora, tocar el material, dient el que pensam, el que opinam... però mai forçant al fet que cap nín o nina rebí un massatge, ja que s'ha de

respectar el temps que cada un/a necessita davant una nova situació i sobretot quan es parla d'activitats on el contacte físic és tan present.

Els nostres massatges els vàrem començar amb l'ajuda d'en Pau, *el pe-po dels massatges*, que m'acompanya a totes les sessions que faig com educadora de massatge infantil. La seva presència em va servir per donar a conèixer a tots i totes de què es tractava això del massatge i sobretot, a respectar el temps de cada infant per engrescar-se o no, a rebre o fer massatges, ja que en Pau ens va servir de model.

Al començament els massatges que vàrem experimentar estaven dirigits a treballar l'estimulació indirecta mitjançant materials que ens poden transmetre, a tots els infants alhora, sensacions corporals plaents i que a més poden tenir una temàtica tal com el cel, la mar, els vents... i a poc a poc continuar amb altres materials com globus, pinzells, canyetes, plomalls, cotxes... aplicats sobre la roba per les diverses parts del cos segons demanda de l'infant. D'aquesta manera, vàrem anar introduint el massatge sobre la pell, experimentant amb olis vegetals, una pràctica que en ocasions pot anar acompanyada de cançons, contes, converses... Una vegada vivenciades totes aquestes sensacions, el massatge es converteix en un "joc", un moment de compartir entre ells/es una estona agradable, creant situacions precioses i plenes d'espontaneïtat.

Ara per ara, ja al tercer trimestre, la visita al *racó de massatges durant les sessions de psicomotricitat*, és totalment normal, demanen que els faci un massatge, ho demanen a un amic o amiga, li fan a una pepa..., s'ha convertit en una pràctica usual la qual respecten i entenen com a moment de tranquil·litat, de relaxació, de donar i rebre...

A nivell de currículum els beneficis d'aquesta pràctica reforcen els objectius i continguts a totes les seves àrees. A mode d'exemple:

ÀREA DE CONEIXEMENT DE SI MATEIX I AUTONOMIA PERSONAL

- Incrementar progressivament la consciència de si mateix i formar-se una imatge ajustada i positiva a través del moviment, del joc i de la interacció amb els altres.
- Conèixer i representar el propi cos, els seus elements i algunes de les seves funcions, descobrint les seves possibilitats d'acció i d'expressió, coordinant i controlant cada cop amb major precisió gestos i moviments i regulant el moviment, el to i la postura en funció de l'objecte i de l'acció efectuada.
- Adquirir progressivament seguretat emocional i afectiva per establir vincles personals d'afecte dins la vida del grup.

ÀREA DE CONEIXEMENT DE L'ENTORN

- Observar i explorar de forma activa estímuls sensorials i el propi entorn i identificar-ne els principals elements mostrant interès pel seu coneixement, formulant preguntes i generant interpretacions sobre algunes situacions i fets significatius.
- Relacionar-se amb els altres, de forma cada cop més equilibrada i satisfactòria, interioritzant progressivament les pautes de comportament social acceptades col·lectivament i ajustant-hi la pròpia conducta.

ÀREA DE LLENGUATGES: COMUNICACIÓ I REPRESENTACIÓ

- Expressar emocions, necessitats, sentiments, desitjos, idees i fantasies mitjançant la llengua oral i a través d'altres llenguatges, triant el que millor s'ajusti a la intenció i a la situació i servint-se de forma progressiva del gest, el moviment, paraules, imatges, sons...

- Explorar i gaudir de les possibilitats expressives del propi cos, d'objectes, materials i instruments.

...

També cal ressaltar que, com a mestra, el massatge infantil aplicat a l'escola:

- Facilita la relacions amb els infants.
- Permet individualitzar la relació amb cada alumne.
- Proporciona una eina per treballar continguts i actituds d'aquesta etapa escolar.

És un mitjà per treballar l'educació emocional.

Aquesta experiència s'ha aplicat a les sessions de psicomotricitat d'infants de 3 a 6 anys.

BIBLIOGRAFIA INTERESSANT

ROVIRA, B. (2004). *Maternitats*. Barcelona. Graó.

ARNAIZ, P. (1999). *Evolución y contexto de la práctica psomotriz*. Amarú.

KLEIN, M. (2001). *Masaje para bebés y niños*. Barcelona. Ontro.

FEMENIAS, M. (2006). *Curs de massatge infantil aplicat a l'escola*.

Tú me cuentas, yo te cuento...

Treballam les competències bàsiques mitjançant una tasca per a la celebració del Dia del Llibre

María José Pastor Artigues
Amparo Blay Miralles
IES SANTA MARGALIDA

Per viatjar lluny, no hi ha millor nau que un llibre.

Emily Dickinson

DES del Departament de Llengua castellana i Literatura, aprofitant l'avinentsa de la celebració del Dia del Llibre, a l'IES de Santa Margalida es va dur a terme l'activitat de creació d'un conte col·lectiu amb la participació de tots els alumnes del centre. No es tractava de construir una història lineal, sinó que es pretenia que cada alumne pogués aportar la seva pròpia part a un conjunt d'històries, sense necessitat que existís sin nexos d'unió entre una i altra.

A continuació detallam els elements de la tasca:

COMPETÈNCIES BàSIQUES I DIMENSIONS TREBALLADES

COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Descobrir a través de la lectura altres entorns de la fantasia. • Gaudir expressant-se de forma escrita. • Estructurar i organitzar el propi coneixement en les produccions escrites.
LINGÜÍSTICA	<ul style="list-style-type: none"> • Escriure textos per expressar idees, sentiments i experiències.
CULTURA I ARTÍSTICA	<ul style="list-style-type: none"> • Trobar fonts i vies d'expressió personal. • Tenir imaginació i creativitat. • Valorar la realització d'experiències artístiques compartides.
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar una actitud positiva davant les noves TIC, com una font potencial d'enriquiment personal i social. • Comprendre la informació, analitzar-la de forma crítica o reflexiva.
SOCIAL I CIUTADANA	<ul style="list-style-type: none"> • Construir i acceptar les normes de convivència. • Saber comunicar-se en distints contextos, expressar les idees pròpies i escoltar les dels altres.
APRENDRE A APRENDRE	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar i organitzar les activitats i el temps de forma efectiva. • Presentar els treballs amb cura i ordre.
AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL	<ul style="list-style-type: none"> • Mantenir la motivació per aconseguir l'èxit. • Ser conscient de la necessitat d'actuar amb creativitat i responsabilitat.

OBJECTIUS

- Implicar tot l'alumnat en la creació d'un conte destinat a formar part del recull d'històries.
- Estimular la creativitat.
- Fer-los sentir part d'un projecte comú.
- Fomentar la lectura i l'escriptura com a forma d'expressió i comunicació.

ACTIVITATS I LA SEVA DESCRIPCIÓ

ACTIVITAT DIA DE SANT JORDI: TÚ ME CUENTAS...YO TE CUENTO

L'objectiu de l'activitat és crear un MEGACONTE GEGANT, amb portades de cartó i fulls omplerts de contes dels alumnes, aferrats a pàgines de paper continu amb enquadernadors metàl·lics i tot el llibre amb unes anelles de corda.

Es farà en diferents passes:

- **1ª PASSA:** hem de preparar un sorteig, amb targetes, llistes, el que sigui...

• **2ª PASSA:** podem passar les targetes per les aules per a què els alumnes participin del sorteig i ells mateixos triïn el seu company. A cada llista de curs s'apuntarà el codi que ha tocat per a cada alumne.

• **3ª PASSA:** hem de dir als alumnes que tinguin preparat un conte, preferiblement elaborat per ells o que haja estat important per a ells al llarg de la seva vida o que, simplement, els agradi. Ja revisat pel professor i passat en net, estarà preparat per a la exposició.

*El format haurà de ser en DIN-A4, escrit per ells. Que no excedeixi de tres fulls, comptant la portada, on haurà de posar en la portada, el títol, si volen un dibuix, i adreçar-lo al company que li ha tocat en el sorteig amb el següent text, per exemple:

DE: XXXX 2n A

PER A: XXXX 3r B.

Tot dins d'un plàstic i lliurar-lo al professor per a què ho guardi.

• **4ª PASSA:** Una vegada hem recollit els contes, haurem de preparar els fulls de cada curs on es penjaran els treballs. Amb paper continu, separat per quadrícules de la mesura dels contes (en aquest cas, 4x4) on, a cada full, hi càpiguen 16 contes, amb un rètol del curs corresponent, confeccionat per ells mateixos. A cada full hem reservat 15 cm per al rètol, i de marge lateral, 12 cm i dins d'aquest hem dibuixat dos forats per a després poder compondre tot el conte, i dins cada quadrícula hem posat els enquadernadors per facilitar la penjada de contes.

• **5ª PASSA:** penjarem per tots els llocs destinats a l'institut per l'activitat els fulls de paper continu, que són així mateix, les pàgines d'aquest recull de contes final. D'aquesta manera els alumnes tenen el referent d'on han d'anar

a penjar els seus treballs i adreçar-los als seus companys. A les hores de castellà, per exemple, anirem al lloc de destí amb un grup, i cada alumne penjarà personalment, el seu regal al seu company. Per exemple, un alumne de 1er A, li ha tocat un company de 3r B, doncs va al panell de 3er B i ho penja. I així, així, durant aquesta setmana, tots els fulls dels contes se van emplenant, sortint una exposició molt colorida i sobretot amb uns únics protagonistes, els noms dels alumnes i els seus dibuixos.

• **6ª PASSA:** una vegada estan tots els contes exposats, no queda més que compondre el conte. Es despengen els fulls de la paret i es van passant pels forats amb la corda a mode d'anella.

Després d'haver estat exposat els contes uns quants dies al hall de l'institut i que els alumnes hagin gaudit de les seves portades i del seus treballs, ens queda la darrera passa.

• **7ª PASSA:** el professors amb els seus alumnes agafa el seu full corresponent del conte, i dins cada classe, dona a cadascun el seu conte, es fa una lectura col·lectiva i en veu alta de cada narració i el se'n duen a casa per poder-lo gaudir personalment.

MATERIALS NECESSARIS:**PER AL LLIBRE:**

- Per les portades: dues tapes de cartó acord amb la mesura dels fulls, elaborats pels alumnes (en aquest cas, els de PQPI de mòduls voluntaris, que han demostrat dibuixar molt bé), on s'ha posat el títol de l'activitat: "TÚ ME CUENTAS... YO TE CUENTO". I hauran d'estar foradades per un extrem per poder posar les anelles.
- Per preparar les pàgines: paper continu, llapis, retoladors grossos per delimitar les quadrícules i regla.

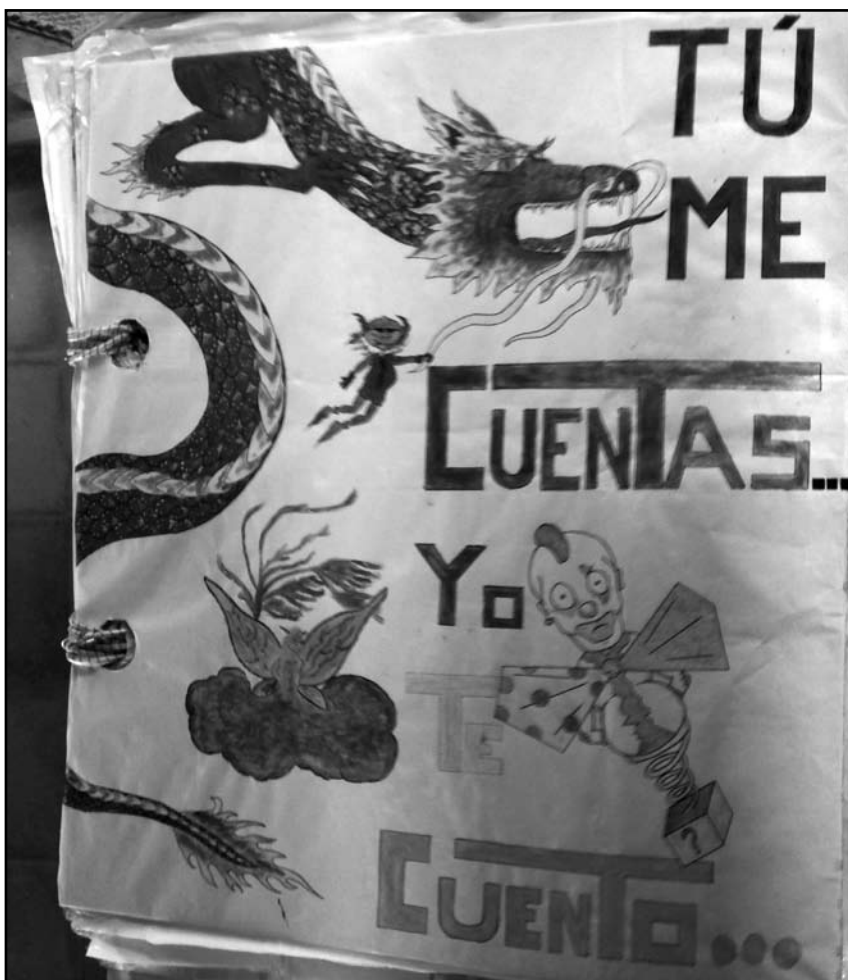
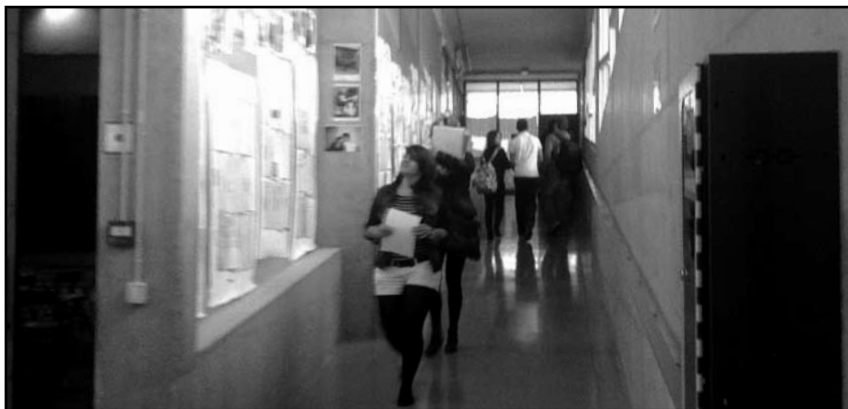
PER LES ANELLES:

- dos trossos de corda grossa.

PER AL SORTEIG:

Targetes amb el text: E1A1, E1A2, E2A4, ETC... i llistes de cada curs. Al professor titular se li donarà dins d'un sobre, tantes targetes com alumnes té en aquell curs i la llista del curs. Quan l'alumne tregui la seva targeta, anotarem el codi al costat del seu nom, dins la llista del curs que estem fent el sorteig en aquest moment. Després, amb totes les llistes emplenades, només haurem de cercar el nom i escriure'l, avisar el nostre alumne de qui li ha tocat per a què ho pugui posar a la portada, una vegada ell ja ha escrit i hem revisat el conte, quasi un dia abans d'exposar-los, per tal d'evitar condicionar la seva escriptura. Les llistes ens faciliten tenir una relació fiable del fet que tot l'alumnat té el seu conte.

A l'objecte que els alumnes vegin reconegut el seu esforç i se sentin més identificats amb el treball, així com els autors dels contes siguin públicament coneguts, tots els noms apareixen al primer full del CONTE.

AVALUACIÓ

Cada professor corregeix els contes del seu grup. La nota obtinguda repercuteix a la part de les habilitats o el saber fer, en els termes determinats a la programació del departament.

L'instrument utilitzat per a la correcció de l'expressió escrita és la següent rúbrica, que contempla indicadors d'avaluació com:

Text llegible, correcció ortogràfica, seqüència ordenada, puntuació correcta, registre adequat al tema.

RÚBRICA D'AVUACIÓ EXPRESSIÓ ESCRITA

	MOLT BÉ	BÉ	REGULAR	MAL
EXPRESSIÓ ESCRITA	Ha sabut realitzar correctament una narració respectant l'estructura d'un conte amb coherència cohesió i adequació.	Ha sabut realitzar correctament una narració respectant l'estructura d'un conte amb coherència cohesió i adequació amb poca revisió.	Ha sabut realitzar correctament una narració respectant l'estructura d'un conte amb coherència cohesió i adequació amb suport del professor.	No ha sabut realitzar correctament una narració respectant l'estructura d'un conte amb coherència cohesió i adequació ni ha mostrat interès.
CORRECCIÓ ORTOGRÀFICA	Ha realitzat el treball respectant els paràmetres de presentació amb interès, respectant les correccions del professor i amb bona motivació.	Ha realitzat el treball respectant els paràmetres de presentació amb interès i motivació amb poca revisió.	Ha realitzat el treball respectant els paràmetres de presentació amb interès i motivació amb revisió constant.	No ha realitzat el treball respectant els paràmetres de presentació i correcció del professor per a fer un bon treball.
TREBALL EN EQUIP	Ha col·laborat en cada moment amb les instruccions donades i amb els seus companys.	Ha col·laborat en cada moment amb les instruccions donades i amb els seus companys, amb ajuda dels companys i el professor.	Ha col·laborat en cada moment amb les instruccions donades i amb els seus companys sempre amb revisió i estirat pel seu grup.	No ha col·laborat en cap moment amb les instruccions donades ni amb els seus companys i sempre amb actitud destructiva.
EXPRESSIÓ ORAL	Ha llegit el seu regal (conte) amb motivació, bona entonació i actitud positiva.	Ha llegit el seu regal (conte) amb motivació, bona entonació i actitud positiva però amb poca seguretat.	Ha llegit el seu regal (conte) amb poca motivació, una entonació regular i actitud desmotivadora.	No ha llegit el seu regal (conte), ni s'ha preocupat del seu manteniment amb una actitud de menyspreu.

Finalment, el departament ha decidit classificar els contes per cursos, en carpetes separades, per formar part de la biblioteca d'aula. D'aquesta manera, servirà com a foment de la lectura (per a enguany i futurs alumnes).

No obstant, la tasca presenta altres suggerències:

- Alhora que es va fer un conte dels alumnes es podria fer un conte dels professors. Així existirien dues unitats: la dels alumnes i la dels professors.
- Una competició dels millors contes, organitzada pel mateix departament.
- Les pàgines del conte poden servir per ambientar la biblioteca del centre.
- Implicar les escoles de Primària del terme municipal; creant una xarxa permanent de creativitat de tots els centres participants.
- I la no menys important, que se convertís en una activitat anual.

Per acabar, s'ha de mencionar que aquesta tasca requereix una coordinació amb l'equip de professors de la matèria i el compliment dels terminis.

Els espais familiars

Joana Planas

EEI TONINAINA. INCA.

A l'escola Toninaina, el present curs, donat el moment actual que vivim, de crisi econòmica acompanyat d'una manca de llocs de feina, per tant d'una progressiva no escolarització dels infants de 0 a 3 anys, ens ha semblat convenient posar en marxa els **espais familiars**, espais on les famílies poden compartir inquietuds, problemàtiques, curiositats... amb altres famílies, sense necessitat que els seus fills i/o filles estiguin escolaritzats, al mateix temps els menuts poden descobrir, viure,

experimentar amb altres infants d'una mateixa edat.

Aquests espais dirigits a famílies que no tenen els seus fills/es escolaritzats, es duen a terme al mateix centre Toninaina, amb una periodicitat setmanal al llarg de cinc setmanes, tot i que una vegada començat l'espai es van acomodant les jornades a les conveniències i necessitats de les famílies assistents. Acudeix la família: pare i/o mare i nadó, se'ls ofereix un espai adaptat als pares i mares i a les criatures, coixins, cadiretes, matallassos, joguetes..., cerquem que tots els participants es trobin còmodes. La durada de la sessió és més o manco de dues hores.

El primer dia fem una presentació de tots els participants, expressen les inquietuds que els han mogut a assistir a l'espai familiar, què hi cerquen, quines són els seus dubtes, les experiències que els fa ganes compartir, d'aquesta manera els diferents membres del grup es coneixen i els és més fàcil compartir entre ells vivències.

Els guies de l'espai (M. Antònia, Emilio, Joana) no fan xerrades, ni grans exposicions, simplement deixen anar qualche aspecte relacionat amb el desenvolupament dels nadons, o bé sobre l'educació dels mateixos, o com escoltar les seves necessitats..., i després, es deixa que cada un dels pares ex-

posi el que en pensa al respecte, o quins dubtes té o bé quins problemes li han sorgit en aquesta temàtica, o qualsevol comentari que vulgui exposar. A més les famílies poden fer qualsevol comentari que els inquieti, preocupi respecte als nadons, tot i que no hagi estat la temàtica del dia, per tal de comentar-la en properes trobades.

Més o manco quan ha passat una hora, fem un petit descans, que aprofitem per prendre un cafè o una tisana i donar berenar als infants, si s'escau. En aquest moment, encara manco formal, sorgeix una gran comunicació entre famílies, es contenen dificultats o ensurts, experiències, que enriqueixen a tots i cada un dels membres del grup.

La segona part de l'espai familiar, una vegada romput el gel, és més fluida i les famílies esdevenen com a protagonistes: fan demandes, exposen situacions problemàtiques, inquietuds... Per acabar la sessió, donem un escrit relacionat amb la temàtica del dia, o bé relacionat amb les demandes de les famílies, o bé sobre la temàtica del proper dia.

A la darrera sessió d'aquest espai familiar, passem una petita enquesta a les famílies per conèixer la seva opinió del que els ha aportat, quins temes queden encara pendents, quins suggeriments fan de cara a propers espais, com s'han sentit...

Estem convençuts que d'aquests espais tots, famílies i guies, en sortim beneficiats, compartim experiències, sabers, punts de vista, d'una manera distesa ens enriqueix a tots, **“el grup es més que la suma de les parts”**.

Al llarg del present curs hem dut a terme dos espais familiars:

1. El primer espai el desenvoluparen na M. Antònia i n'Emilio, coincidiren que el millor que podien fer era donar a conèixer als pares i mares quatre nocions bàsiques del desenvolupament dels nadons (0 – 9 mesos) compartir la seva pròpia experiència dins l'aula, donant a conèixer la filosofia Pikler o principis Lòczy... L'espai quedà estructurat de la següent manera:

Títol:

“La llibertat de moviments i materials adients per a els nadons”

A qui va adreçat:

A pares i mares amb infants de dos a nou mesos no escolaritzats.

Calendari:

- Moviment en Llibertat (8 de novembre)
- Material no estructurat i la panera dels tresors (8 de novembre)
- Afavorir vincles i maneres d'interaccionar amb infants (8 de novembre)
- Normes i límits (8 de novembre)
- Massatges, tacte, jocs de falda, cançonetes... (13 de desembre)

2. El segon espai el vaig desenvolupar jo, però ara ja no parlava tant del desenvolupament dels infants, sinó de quina era la nostra interacció amb ells, com educadors, com a pares i mares, si realment, érem conscients del que fèiem, de les conseqüències dels nostres fets, i si realment les conseqüències eren les que nosaltres volíem o no.

Títol:

“Els valors dins l'educació”

A qui va adreçat:

A pares i mares amb infants de dos a nou mesos no escolaritzats.

Calendari:

- 1) Dins la nostra societat, quins missatges hi trobem?.
- 2) I els missatges que ens arriben, quins valors donen?
- 3) Quines conseqüències tenen aquests missatges.
- 4) Estem d'acord amb aquests missatges, els qüestionem?.
- 5) Quins valors volem treballar amb els nostres fills i filles.

Vaig emprar com a fil conductor escrits de Myrta Chokler, escrits que penso són interessants per a tots i cada un que tractem amb infants petits, pares i mares, educadors/es. Dins d'aquest fil conductor vaig agafar les següents frases, totes amb un gran contingut i missatge que ens ha de fer meditar i que dóna resposta al que cercava com objectiu de l'espai familiar:

- Hem de creure en l'existència real d'elements d'autonomia en els infants, i, que aquests apareixen, si no els aturem a partir de segons quines condicions, imposades per la societat de consum, (hamaquetes, cadiretes, caminadors...).
- També hem d'estar atents al que expressen els infants en cada moment i procurar donar resposta a les seves necessitats, però una vegada comunicades, no abans que ens les comuniquin. Així en prendran consciència.
- Hem de ser conscients que el nadó tot i que petit, precari i inestable, té una autonomia des del moment en què neix.
- El nadó és per tant, un subjecte d'acció i no tan sols de reacció.
- Penseu que és capaç d'actuar sobre l'entorn (remugar, grunyar, plorar, allargar la mà i agafar la jogueta que vol, jugar-hi...) per aconseguir allò que vol o que necessita (gana, son, mal estar, braços, atenció, escollir, jugar, picar, explorar...)
- Al mateix temps que es dóna una transformació recíproca entre el subjecte i l'entorn (si quan l'infant grunyar s'encén la llum a la nit pot dur les seves conseqüències, o no).

Una pregunta que ens hem de fer constantment: Quin home o dona volem que arribi a ser el nostre fill/filla o el nostre alumne/a? Per tant quin infant volem ajudar a ser i créixer?

1. Un infant autònom, lliure, amb confiança en si mateix, en el seu entorn, en les seves pròpies competències per pensar i elaborar estratègies al seu nivell per resoldre conflictes, problemes o superar obstacles, un ésser obert, sensible comunicatiu i solidari?
2. O un ser obedient, depenent de l'autoritat i sotmès al reconeixement permanent de l'altra, temorós del càstig, anhelant del premi, un ésser competitiu, cercador de l'èxit, rivalitzant per ser el primer?

- Les dificultats a nivell de la motricitat i de l'activitat en els infants, en particular la hiperkinessia, el dèficit atencional, l'abulia, la manca d'iniciativa, l'abandó de si mateix i l'agressivitat són moltes vegades gestats o facilitats des de models de criança, d'atenció i d'educació, on permanentment FER I TENIR, apareixen com a substitutiu del SER.
- La persistència d'aquesta modalitat va delineant personalitats del tipus "exitós", en el qual l'activitat compulsiva, que brinda finalment escassa satisfacció, és seguida d'una sensació de buidor que s'intenta omplir des de la hiperactivitat frenètica, l'agressió, l'aïllament o les addiccions (droga, tabac alcohol, qualsevol tipus de consum).

Tecnologia per als nous temps (II)

Joana Vanrell
Alumna 1r batxillerat Tecnològic
IES SINEU

AQUEST ha estat un curs d'innovació i de luxe per als alumnes de Tecnologia Industrial I. Pensam que realment hem fet activitats molt atractives per a nosaltres i la nostra formació. Al primer i segon trimestre, iniciarem el muntatge de dos col·lectors solars parells als que van muntar l'any passat els alumnes que ara fan segon curs. La diferència ha estat en els materials que hem utilitzat per tractar d'innovar i comparar els rendiments i costos.

A principi de curs, ens dividírem en dos grups. Uns feren la placa d'alumini, els aïllants de fibra de vidre, l'intercanviador de coure i el doble vidre, mentre que l'altre grup ho va fer tot igual excepte el bastidor de fibra de vidre. Els avantatges de treballar amb fibra de vidre respecte a l'alumini han estat interessants. En principi s'ha aconseguit un millor aïllament i també el cost econòmic i el pes han estat inferiors. Un altre dels avantatges té a veure amb les possibilitats estètiques per a una major integració arquitectònica i paisatgística. Així i tot, ens han sorgit dubtes sobre la normativa industrial i els materials

més o menys recomanables o senzillament permesos i hem decidit avançar una passa més lluny en el disseny. Aquest tercer trimestre hem iniciat un projecte que ens ha revolucionat la perspectiva pel que queda de curs i pel pròxim any: **Volem intentar superar els assajos d'homologació industrials amb un dels nostres col·lectors.**

Una cosa ha duit a l'altra i ara estam construint el nostre "camp d'experimentació solar". Ara podrem fer proves per millorar el nostre col·lector, segons les exigències de la normativa d'homologació (UNE-EN

12975-1:2006 i UNE-EN 12975-2:2006).

La sort és que la direcció de l'IES dóna suport a la idea i ens ha cedit un espai darrera el pavelló per construir tot aquest truí. Dit i fet, uns es posaren a fer el tancament de reixa metàl·lica i els altres a fer ciment per contruir una caseta de maïssos per posar les bateries i equips electrònics. Hem planejat posar els nostres col·lectors, un parell de plaques solars fotovoltaïques i un aerogenerador comprat que muntarem nosaltres mateixos. A pesar que ja han arribat tots

aquests equips nous al centre, no podem veure el projecte acabat fins l'any que ve perquè enguany ja s'acaba el curs. Aquesta és una bona raó per continuar amb l'optativa. A més, tot això m'ha animat a estudiar una enginyeria ja que sembla que té molt de futur.

Tanmateix, no vull dir mentides, us he de contar que juntant el temps de fer projectes i afegint el de teoria, no ha estat un curs bo de dur, ens han fet fer molta de feina, però així i tot i ha valgut la pena. Després de tot, no és tothom que pugui dir que ha construït un col·lector solar útil per al funcionament real.

A més, ajudam a construir un camp de proves solars perquè nosaltres i els alumnes del curs següent puguin experimentar, comprovar rendiments teoricopràctics, soldar amb butà i arc, tallar amb radial, pintar amb pistola, mesurar amb anemòmetre, radiòmetre, tacòmetre i moltes altres coses. Confiam que puguem acabar el projecte que hem començat i que el proper curs sigui tan entretingut i didàctic com aquest.

Com a dona també voldria reivindicar una mica el nostre paper al taller, perquè les al·lotes hem treballat utilitzant les eines del taller igual o millor que els al·lots. Anim les al·lotes a venir a lluitar contra desengramponadors i filaberquis que no volen cargolar res al seu lloc, intentar no aferrar-nos a nosaltres mateixos amb la cola, soldar canonades, llevar herba per col·locar un

col·lector o embrutar-se la granota amb el ciment per clavar un marès o una pica a terra.

A pesar que, en general, començarem el curs i no sabíem com manejar les eines del taller i no teníem ni idea de muntar estructures, ni bastidors, ni res de fibra de vidre, rient i fent bromes, amb l'ajuda del professor, Àngel Amengual, de la professora en pràctiques, i de Joan Miralles, de l'associació Bon Clima, hem aconseguit tot el que ens havíem proposat i els estam molt agraïts.

Per acabar, tots els companys (en Miquel, en Mateu, en Pere Joan, en Sebastià, en Martí, en Francesc, en Guillem, en Miguel, en Jaume i en Manel) i les companyes (na Luci, na Marga, na Verónica i jo) volem animar tots aquells alumnes que tenen ganes d'estudiar i de fer projectes ambiciosos per a què s'apunten a fer el Batxillerat Tecnològic. I també animar els professors d'altres instituts a programar tasques semblants per als nostres companys d'altres centres, que com nosaltres, són estudiants encaminats a enginyeries i cap al futur de les noves tecnologies.

Dades d'interès del CEP

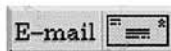
Centre de Professors d'Inca
C/. Mestre Torrandell, núm. 59 - 07300 INCA

971-507044

971-881052

General del CEP	cepinca@educacio.caib.es
Francesca Pascual Socias	fpascual@dginnova.caib.es
Sacrament López Martínez	slopez@dginnova.caib.es
Isabel M. Cerdà Moragues	icerda@dginnova.caib.es
Victòria Alzina Femenies	valzina@educacio.caib.es
Joan Martí Mas Mayol	masjoanm@cepinca.cat
Gregori Puigserver Canyelles	gpuigserver@dginnova.caib.es
Isabel M. Serra Serra	isabel-s@cepinca.cat
Francisca Solivellas Morro	xisca-solivellas@cepinca.cat
Martí Amengual Quetglas	marti@cepinca.cat

Pàgina web del CEP
<http://cprinca.caib.es>

**AQUESTA REVISTA S'EDITA ÍNTEGRAMENT
AMB PAPER RECICLAT.**

L'edició del número que tens a les mans, de 750 exemplars,
respecte a si s'hagués fet amb paper nou, ha suposat l'estalvi de:
21.500 l. d'aigua / 249 kWh d'energia
102 kg d'emissions de CO2 / 144 kg de fusta (0'8 arbres)

Canal de Inca

Centre
de Professorat
Inca

C/ Mestre Torrandell, 59 (INCA)
Tel. 971 507044
Fax 971 881052
<http://cprinca.caib.es>
E-mail: cepinca@caib.es